

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾

z dnia ..... 2017 r.

w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych

Na podstawie art. 127 ust. 18 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) skład i tryb powołania zespołów orzekających działających w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w publicznych poradniach specjalistycznych;
- 2) szczegółowe zasady działania zespołów orzekających, o których mowa w pkt 1;
- 3) tryb postępowania odwoławczego od wydanego orzeczenia;
- 4) wzory orzeczeń i opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka wydawanych przez zespoły orzekające, o których mowa w pkt 1.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 2) orzeczeniach – należy przez to rozumieć orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania oraz orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych;
- 3) opinii – należy przez to rozumieć opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka;
- 4) ośrodkach – należy przez to rozumieć ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy;

---

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. poz. 1903).

- 5) placówkach – należy przez to rozumieć placówki zapewniające opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, o których mowa w art. 2 pkt 8 ustawy;
- 6) poradniach – należy przez to rozumieć publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym publiczne poradnie specjalistyczne;
- 7) zespołach – należy przez to rozumieć zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym w publicznych poradniach specjalistycznych;
- 8) dyrektorze – należy przez to rozumieć dyrektora przedszkola, szkoły, ośrodka lub placówki, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – osobę kierującą inną formą wychowania przedszkolnego;
- 9) przedszkolu – należy przez to rozumieć przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego lub oddział przedszkolny w szkole podstawowej;
- 10) uczniach – należy przez to rozumieć dzieci i młodzież uczęszczające do przedszkoli, szkół i ośrodków, w tym objęte zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi.

§ 3. 1. Zespoły wydają orzeczenia i opinie dla uczniów uczęszczających do przedszkoli, szkół i ośrodków, mających siedzibę na terenie działania poradni.

2. W przypadku dzieci, które nie rozpoczęły spełniania obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i nie korzystają z wychowania przedszkolnego oraz dzieci, które nie są objęte zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i opinie wydają zespoły działające w poradniach właściwych ze względu na miejsce zamieszkania tych dzieci.

3. Orzeczenia i opinie dla dzieci i uczniów niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych, słabowidzących i z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, wydają zespoły działające w poradniach wskazanych przez kuratora oświaty, za zgodą organów prowadzących te poradnie.

4. Kurator oświaty wskazując poradnię, w której będą działały zespoły wydające orzeczenia i opinie dla dzieci i uczniów wymienionych w ust. 3, uwzględnia spełnienie przez poradnię warunków:

- 1) posiadania przez kadrę pedagogiczną poradni kwalifikacji w zakresie danego rodzaju niepełnosprawności;
- 2) wyposażenia poradni w narzędzia diagnostyczne umożliwiające ocenę indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży odpowiednio niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych, słabowidzących i z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.

§ 4. 1. W celu rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w § 5 ust. 1, dyrektor poradni powołuje zespół.

2. W skład zespołu wchodzi:

- 1) dyrektor poradni lub upoważniona przez niego osoba – jako przewodniczący zespołu;
- 2) psycholog;
- 3) pedagog;
- 4) lekarz;
- 5) inni specjaliści, w szczególności posiadający kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej, jeżeli ich udział w pracach zespołu jest niezbędny.

3. Pracą zespołu kieruje jego przewodniczący.

4. W posiedzeniach zespołu, z głosem doradczym, mogą uczestniczyć:

- 1) na wniosek przewodniczącego zespołu i za zgodą rodzica dziecka lub ucznia albo pełnoletniego ucznia:
  - a) nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści, prowadzący zajęcia z dzieckiem lub uczniem w przedszkolu, szkole, ośrodku lub placówce,
  - b) asystent nauczyciela lub osoby niebędącej nauczycielem lub asystent wychowawcy świetlicy, o których mowa w art. 15 ust. 7 ustawy,
  - c) pomoc nauczyciela,
  - d) asystent edukacji romskiej
- 2) na wniosek lub za zgodą rodzica dziecka lub ucznia albo pełnoletniego ucznia – inne osoby, w szczególności psycholog, pedagog, lekarz lub specjalista, inni niż wymienieni w ust. 2 pkt 2–5.

– wyznaczeni przez ich dyrektora;

5. Rodzice dziecka lub ucznia lub pełnoletni uczeń mają prawo uczestniczyć w posiedzeniu zespołu i przedstawić swoje stanowisko.

6. Osoby biorące udział w posiedzeniu zespołu są obowiązane do nieujawniania spraw poruszanych na posiedzeniu, które mogą naruszać dobra osobiste dziecka lub ucznia,

rodziców dziecka lub ucznia, osób wchodzących w skład zespołu oraz osób uczestniczących w posiedzeniu zespołu, o których mowa w ust. 4.

§ 5. 1. Zespoły wydają orzeczenia i opinie na pisemny wniosek rodzica dziecka lub ucznia albo pełnoletniego ucznia, zwanych dalej „wnioskodawcą”.

2. Wniosek o wydanie orzeczenia lub opinii składa się do zespołu, o którym mowa w § 3. Wniosek składa się w postaci papierowej lub elektronicznej.

3. Jeżeli wniosek o wydanie orzeczenia lub opinii został złożony do zespołu niewłaściwego do jego rozpatrzenia, dyrektor poradni niezwłocznie przekazuje wniosek do poradni, w której działa zespół właściwy do rozpatrzenia wniosku, zawiadamiając o tym wnioskodawcę.

4. Jeżeli z treści wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii wynika, że nie dotyczy on wydania orzeczenia lub opinii, albo jest złożony przez osobę nieuprawnioną, dyrektor poradni niezwłocznie zwraca wniosek wraz z wyjaśnieniem przyczyny zwrotu wniosku oraz informacją o możliwym sposobie załatwienia sprawy.

5. W razie potrzeby wydania dziecku lub uczniowi:

- 1) dwóch rodzajów orzeczeń albo
- 2) orzeczenia i opinii albo
- 3) dwóch rodzajów orzeczeń i opinii

– wnioskodawca składa jeden wniosek.

§ 6. 1. Wniosek o wydanie orzeczenia lub opinii zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko dziecka lub ucznia;
- 2) datę i miejsce urodzenia dziecka lub ucznia;
- 3) numer PESEL dziecka lub ucznia, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość;
- 4) adres zamieszkania dziecka lub ucznia;
- 5) w przypadku ucznia:
  - a) nazwę i adres przedszkola, szkoły lub ośrodka,
  - b) oznaczenie oddziału w szkole, do którego uczeń uczęszcza,
  - c) nazwę zawodu – w przypadku ucznia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe.
- 6) imiona i nazwiska rodziców dziecka lub ucznia, adres ich zamieszkania oraz adres do korespondencji;
- 7) określenie przyczyny i celu, dla którego niezbędne jest uzyskanie orzeczenia lub opinii;

- 8) informację o poprzednio wydanych dla dziecka lub ucznia orzeczeniach lub opiniach – jeżeli takie zostały wydane;
- 9) informację o stosowanych metodach komunikacji – w przypadku gdy dziecko lub uczeń wymaga alternatywnych metod komunikacji lub nie posługuje się językiem polskim w stopniu komunikatywnym;
- 10) podpis wnioskodawcy.

2. Wniosek o wydanie orzeczenia lub opinii zawiera także:

- 1) oświadczenie wnioskodawcy o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922), w celu wydania orzeczenia lub opinii;
- 2) oświadczenie wnioskodawcy o wyrażeniu zgody albo niewyrażeniu zgody, o której mowa w § 4 ust. 4 pkt 1;
- 3) wniosek, o którym mowa w § 4 ust. 4 pkt 2, lub oświadczenie wnioskodawcy o wyrażeniu zgody albo niewyrażeniu zgody, o której mowa w § 4 ust. 4 pkt 2;
- 4) oświadczenie rodzica dziecka lub ucznia potwierdzające, że jest on przedstawicielem ustawowym dziecka lub ucznia zgodnie z art. 94 § 1 lub art. 98 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682).

3. Wnioskodawca dołącza do wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii dokumentację uzasadniającą wniosek, w szczególności wydane przez specjalistów opinie, zaświadczenia oraz wyniki obserwacji i badań psychologicznych, pedagogicznych i lekarskich, dokumentację medyczną dotyczącą leczenia specjalistycznego oraz poprzednio wydane orzeczenia lub opinie, jeżeli takie zostały wydane. Jeżeli złożenie wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii poprzedzone było obserwacjami lub badaniami diagnostycznymi dziecka lub ucznia prowadzonymi przez pracowników poradni, w której działa zespół, wyniki przeprowadzonych obserwacji i badań przewodniczący zespołu dołącza do wniosku informując o tym wnioskodawcę.

4. Jeżeli do wydania orzeczenia lub opinii jest niezbędna informacja o stanie zdrowia dziecka lub ucznia wnioskodawca dołącza do wniosku wydane przez lekarza zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka lub ucznia, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Do wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego albo orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania, wnioskodawca dołącza zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka lub ucznia wydane

przez lekarza specjalistę lub lekarza podstawowej opieki zdrowotnej na podstawie dokumentacji medycznej leczenia specjalistycznego. W zaświadczeniu lekarz określa:

- 1) przewidywany okres – nie krótszy jednak niż 30 dni – w którym stan zdrowia dziecka lub ucznia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły;
- 2) rozpoznanie choroby zgodnie klasyfikacją ICD-10 lub innego problemu zdrowotnego i wynikające z nich ograniczenia w funkcjonowaniu dziecka lub ucznia, powodujące, że stan zdrowia dziecka lub ucznia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły.

6. W przypadku ucznia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe do wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania wnioskodawca dołącza zaświadczenie wydane przez lekarza medycyny pracy określające możliwość dalszego kształcenia w zawodzie, w tym warunki realizacji praktycznej nauki zawodu, jeżeli zespół, po zapoznaniu się z dokumentacją, o której mowa w ust. 3–5, stwierdzi, że zaświadczenie to jest niezbędne do wydania tego orzeczenia. Przewodniczący zespołu wzywa wnioskodawcę do przedstawienia zaświadczenia w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

7. Jeżeli wnioskodawca nie dołączył do wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii dokumentacji, o której mowa w ust. 3–5, przewodniczący zespołu wzywa wnioskodawcę do przedstawienia tej dokumentacji w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

8. Jeżeli wnioskodawca nie posiada dokumentacji, o której mowa w ust. 3–5, albo dołączona przez niego do wniosku dokumentacja jest niewystarczająca do wydania orzeczenia lub opinii, badania niezbędne do wydania orzeczenia lub opinii przeprowadzają specjaliści poradni wskazani przez przewodniczącego zespołu, odpowiednio do posiadanej specjalności, z wyłączeniem badań niezbędnych do wydania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4–6.

§ 7. 1. Wniosek o wydanie orzeczenia lub opinii wraz z dokumentacją przewodniczący zespołu kieruje do członków zespołu oraz ustala termin posiedzenia zespołu.

2. W celu uzyskania informacji o sytuacji dydaktycznej i wychowawczej dziecka lub ucznia, przewodniczący zespołu może zwrócić się do właściwego dyrektora z prośbą o wydanie opinii przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów, prowadzących zajęcia z dzieckiem, informując o tym wnioskodawcę. Opinię wydaje się w terminie 7 dni od dnia otrzymania przez dyrektora prośby o wydanie opinii.

3. Opinia, o której mowa w ust. 2, zawiera w szczególności:

- 1) informację o rozpoznanych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych oraz specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem indywidualnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwościach psychofizycznych ucznia, w tym mocnych stronach i uzdolnieniach ucznia;
- 2) informację o funkcjonowaniu ucznia w przedszkolu, szkole, ośrodku lub placówce, w tym występujących trudnościach, a w przypadku uczniów:
  - a) niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, objętych kształceniem specjalnym – wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania ucznia,
  - b) z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi – okresową ocenę funkcjonowania ucznia;
- 3) informację o działaniach podjętych przez nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w celu poprawy funkcjonowania ucznia w przedszkolu, szkole, ośrodku lub placówce, formach udzielonej uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, okresie ich udzielania oraz efektach podjętych działań i udzielanej pomocy oraz wnioskach dotyczących dalszej pracy z uczniem mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

4. O terminie posiedzenia zespołu przewodniczący zespołu zawiadamia:

- 1) wnioskodawcę;
- 2) dyrektora – w przypadku udziału osób, o których mowa w § 4 ust. 4 pkt 1, w posiedzeniu zespołu;
- 3) osoby, o których mowa w § 4 ust. 4 pkt 2 – w przypadku udziału tych osób w posiedzeniu zespołu.

§ 8. 1. W przypadku wydania orzeczenia lub opinii dotyczących dzieci i uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym oraz dzieci i uczniów, które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, należy uwzględnić ich odmienną językową i kulturową. W przeprowadzanych badaniach diagnostycznych, o których mowa w § 6 ust. 3 i 8, należy stosować narzędzia diagnostyczne dostosowane do ich możliwości językowych, w tym testy niewerbalne oraz nieobciążone kulturowo.

2. W przeprowadzanych badaniach diagnostycznych i wywiadach z:

- 1) dziećmi i uczniami pochodzenia romskiego,

- 2) dziećmi i uczniami, o których mowa w art. 165 ust. 7 i 9 ustawy,
- 3) rodzicami dzieci i uczniów, o których mowa w pkt 1 i 2

– wskazane jest korzystanie z pomocy odpowiednio asystenta edukacji romskiej lub osoby władającej językiem kraju pochodzenia dzieci i młodzieży.

3. W przypadku wydania orzeczenia lub opinii dotyczących dzieci i uczniów z zaburzoną komunikacją werbalną należy uwzględnić ich możliwości komunikacyjne. W badaniach diagnostycznych należy uwzględnić sposoby i środki komunikacji dostosowane do ich potrzeb, w tym testy niewerbalne.

§ 9. 1. Zespół wydaje orzeczenie lub opinię większością głosów.

2. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zespołu.

3. Z posiedzenia zespołu sporządza się protokół. Protokół zawiera w szczególności:

- 1) informację o:
  - a) podjętym rozstrzygnięciu wraz z uzasadnieniem;
  - b) zgłoszonym przez członka zespołu innym stanowisku dotyczącym podjętego rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem tego stanowiska;
  - c) osobach uczestniczących w posiedzeniu zespołu z głosem doradczym, o których mowa w § 4 ust. 4, oraz przedstawionym przez nich stanowisku;
  - d) stanowisku wnioskodawcy, o którym mowa w § 4 ust. 5;
- 2) podpis przewodniczącego i członków zespołu.

4. Orzeczenie i opinię przygotowuje wyznaczony przez przewodniczącego zespołu członek zespołu, którego imię i nazwisko umieszcza się w protokole.

5. W przypadku gdy wnioskodawca nie uczestniczy w posiedzeniu zespołu przewodniczący zespołu, na prośbę wnioskodawcy, informuje go o przebiegu posiedzenia zespołu i podjętym rozstrzygnięciu, w sposób ustalony z wnioskodawcą.

§ 10. 1. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz opinię wydaje się w terminie nie dłuższym niż 30 dni, od dnia złożenia wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii lub od dnia uzupełnienia dokumentacji zgodnie z § 6 ust. 7.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach uwarunkowanych stanem zdrowia dziecka lub ucznia lub złożonością procesu diagnostycznego, orzeczenia, o których mowa w ust. 1, oraz opinia mogą być wydane w terminie nie dłuższym niż 60 dni od dnia złożenia

wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii lub od dnia uzupełnienia dokumentacji zgodnie z § 6 ust. 7.

§ 11. Orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania wydaje się w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie orzeczenia lub od dnia uzupełnienia dokumentacji zgodnie z § 6 ust. 7.

§ 12. W przypadku uwzględnienia wniosku o wydanie orzeczenia, zespół wydaje odpowiednio:

- 1) orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 2) orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- 3) orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania,
- 4) orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

– według wzorów stanowiących odpowiednio załączniki nr 1–4 do rozporządzenia.

§ 13. 1. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydaje się dla dzieci i uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy.

2. W orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego zespół określa:

- 1) diagnozę funkcjonowania dziecka lub ucznia, z uwzględnieniem potencjału rozwojowego oraz mocnych stron i uzdolnień dziecka lub ucznia oraz występujących w środowisku nauczania i wychowania barier i ograniczeń utrudniających jego funkcjonowanie;
- 2) okres, w jakim zachodzi potrzeba kształcenia specjalnego;
- 3) zalecane warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia, w tym warunki rozwijania jego potencjalnych możliwości i mocnych stron, wzmocnienia aktywności i uczestnictwa ucznia w życiu przedszkola, szkoły, ośrodka lub placówki, oraz jeżeli zachodzi potrzeba indywidualnego wsparcia ucznia ze strony dodatkowo zatrudnionej kadry, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy – zakres tego wsparcia;

- 4) zalecane cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji odpowiednio podczas zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych, zajęć rewalidacyjnych, socjoterapeutycznych i resocjalizacyjnych oraz w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona dziecku lub uczniowi oraz, w zależności od potrzeb, jego rodzicom, odpowiednio przez przedszkole, szkołę, ośrodek lub placówkę oraz poradnię, wraz ze wskazaniem zalecanych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a w przypadku uczniów niepełnosprawnych – również zalecanych rodzajów zajęć rewalidacyjnych;
- 5) wszystkie możliwe formy kształcenia specjalnego ucznia, poczynając od najkorzystniejszej według zespołu dla ucznia formy kształcenia specjalnego spośród następujących:
  - a) w przedszkolu (oddziale) ogólnodostępnym, integracyjnym, specjalnym, innej formie wychowania przedszkolnego – w przypadku uczniów niepełnosprawnych,
  - b) w szkole (oddziale) ogólnodostępnej, integracyjnej lub specjalnej – w przypadku uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
  - c) w młodzieżowym ośrodku wychowawczym – w przypadku nieletnich wobec których sąd rodzinny orzekł o umieszczeniu w tym ośrodku,
  - d) w młodzieżowym ośrodku socjoterapii – w przypadku uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
  - e) w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym – w przypadku uczniów, które z powodu niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły w miejscu zamieszkania,
  - f) w specjalnym ośrodku wychowawczym – w przypadku uczniów:
    - niepełnosprawnych, którzy z powodu niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do szkoły w miejscu zamieszkania, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub nie mogą przebywać w bursie,
    - zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
  - g) w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym – w przypadku uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna;

- 6) w zależności od potrzeb ucznia, potrzebę realizacji niektórych zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych w formie indywidualnej lub w grupie liczącej do 5 uczniów;
- 7) zalecane działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania ucznia i wzmocnienie jego uczestnictwa w życiu przedszkola, ośrodka lub placówki oraz działania wspierające rodziców ucznia;
- 8) w zależności od potrzeb ucznia niepełnosprawnego, niezbędny w procesie kształcenia sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, w tym wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne;
- 9) proponowane sposoby oceny efektów działań podjętych przez przedszkole, szkołę, ośrodek lub placówkę w celu realizacji zaleceń, o których mowa w ust. 2 pkt 3–7.

3. Zalecenia, o których mowa w ust. 2 pkt 3–8, uwzględniają rozpoznanie potrzeb rozwojowych i edukacyjnych wynikających z funkcjonowania dziecka lub ucznia, w szczególności rozpoznanie zawarte w opinii, o której mowa w § 7 ust. 3.

4. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydaje się na okres wychowania przedszkolnego, roku szkolnego albo etapu edukacyjnego.

§ 14. 1. Orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego wydaje się dla dzieci i uczniów, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola.

2. W orzeczeniu o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego zespół określa:

- 1) diagnozę poziomu funkcjonowania dziecka lub ucznia, w tym informację o ograniczeniach w funkcjonowaniu dziecka lub ucznia wynikających z przebiegu choroby lub procesu terapeutycznego;
- 2) okres, w jakim zachodzi potrzeba indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego;
- 3) zalecane, w zależności od potrzeb, warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka lub ucznia, w tym warunki rozwijania jego potencjalnych możliwości i mocnych stron;
- 5) zalecane działania sprzyjające integracji dziecka lub ucznia ze środowiskiem przedszkolnym oraz ułatwiające powrót dziecka lub ucznia do przedszkola;

- 6) zalecane, w zależności od potrzeb, cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona dziecku lub uczniowi, oraz, w zależności od potrzeb, jego rodzicom, przez przedszkole oraz poradnię, wraz ze wskazaniem zalecanych form tej pomocy.

3. Orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego wydaje się na okres nie krótszy niż 30 dni i nie dłuższy niż jeden rok szkolny.

§ 15. 1. Orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania wydaje się dla uczniów, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły.

2. W orzeczeniu o potrzebie indywidualnego nauczania zespół określa:

- 1) diagnozę poziomu funkcjonowania ucznia, w tym informację o ograniczeniach w funkcjonowaniu ucznia wynikających z przebiegu choroby lub procesu terapeutycznego;
- 2) okres, w jakim zachodzi potrzeba indywidualnego nauczania;
- 3) zalecane warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w tym warunki rozwijania jego potencjalnych możliwości i mocnych stron,
- 4) zalecane działania sprzyjające integracji ucznia ze środowiskiem szkolnym oraz ułatwiające powrót ucznia do szkoły;
- 5) zalecane, w zależności od potrzeb, cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć indywidualnego nauczania oraz w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona uczniowi, oraz, w zależności od potrzeb, jego rodzicom przez szkołę oraz poradnię, wraz ze wskazaniem zalecanych form tej pomocy;
- 6) w przypadku ucznia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe – także możliwość dalszego kształcenia w zawodzie, w tym warunki realizacji praktycznej nauki zawodu.

4. Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania wydaje się na okres nie krótszy niż 30 dni i nie dłuższy niż jeden rok szkolny.

§ 16. 1. Orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydaje się dla dzieci i uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim.

2. W orzeczeniu o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zespół określa:

- 1) formę zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – indywidualną lub zespołową;
- 2) diagnozę funkcjonowania dziecka lub ucznia, z uwzględnieniem potencjału rozwojowego oraz mocnych stron dziecka lub ucznia oraz występujących w środowisku nauczania i wychowania barier i ograniczeń utrudniających jego funkcjonowanie;

- 3) okres w jakim zachodzi potrzeba objęcia dziecka lub ucznia zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi;
- 4) zalecane warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w tym warunki rozwijania jego potencjalnych możliwości i mocnych stron oraz wzmacniania aktywności i uczestnictwa ucznia w życiu przedszkola, szkoły lub ośrodka;
- 5) zalecane cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz, w zależności od potrzeb, w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona uczniowi oraz jego rodzicom, przez przedszkole, szkołę lub ośrodek oraz poradnię, wraz ze wskazaniem zalecanych form tej pomocy;
- 6) w zależności od potrzeb ucznia, niezbędny w ramach realizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, w tym wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne;
- 7) zalecane sposoby oceny efektów działań podjętych przez przedszkole, szkołę lub ośrodek w celu realizacji zaleceń, o których mowa w ust. 2 pkt 3–5.

3. Orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydaje się na okres nie dłuższy niż 5 lat szkolnych.

§ 17. 1. W przypadku nieuwzględnienia wniosku o wydanie orzeczenia, zespół wydaje odpowiednio:

- 1) orzeczenie o braku potrzeby kształcenia specjalnego,
- 2) orzeczenie o braku potrzeby indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
- 3) orzeczenie o braku potrzeby indywidualnego nauczania,
- 4) orzeczenie o braku potrzeby zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

– według wzorów stanowiących odpowiednio załączniki nr 5–8 do rozporządzenia.

2. W przypadku wydania orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, poradnia jednocześnie wydaje, w zależności od potrzeb, opinię wskazującą zalecane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona dziecku, oraz, w zależności od potrzeb, jego rodzicom odpowiednio przez przedszkole, szkołę, ośrodek lub placówkę oraz poradnię, zgodnie z przepisami wydanym na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy.

§ 18. 1. Zespół, na wniosek wnioskodawcy, wydaje odpowiednio nowe orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo nowe orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, w razie:

- 1) zmiany okoliczności stanowiących podstawę wydania poprzedniego orzeczenia;
- 2) potrzeby zmiany zaleceń wskazanych w poprzednim orzeczeniu;
- 3) potrzeby zmiany okresu na jaki zostało wydane poprzednie orzeczenie.

2. Nowe orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo nowe orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydaje się według wzorów stanowiących odpowiednio załączniki nr 1 i 4 do rozporządzenia.

3. Nowe orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo nowe orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych jednocześnie uchyla poprzednie orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, przepisy § 6 stosuje się odpowiednio.

§ 19. 1. Zespół, na wniosek wnioskodawcy, wydaje odpowiednio nowe orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego albo nowe orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania w razie zmiany okoliczności stanowiących podstawę wydania poprzedniego orzeczenia.

2. Nowe orzeczenie o potrzebie obowiązkowego rocznego indywidualnego przygotowania przedszkolnego albo nowe orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania wydaje się według wzorów stanowiących odpowiednio załączniki nr 2 i 3 do rozporządzenia.

3. Nowe orzeczenie o potrzebie obowiązkowego rocznego indywidualnego przygotowania przedszkolnego albo nowe orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania jednocześnie uchyla poprzednie orzeczenie o potrzebie obowiązkowego rocznego indywidualnego przygotowania przedszkolnego albo orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, przepisy § 6 stosuje się odpowiednio.

§ 20. W przypadku nieuwzględnienia wniosku, o którym mowa w § 18 ust. 1 lub § 19 ust. 1, zespół wydaje odpowiednio:

- 1) orzeczenie o odmowie uchylenia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 2) orzeczenie o odmowie uchylenia orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,

- 3) orzeczenie o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania,
- 4) orzeczenie o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

– według wzorów stanowiących odpowiednio załączniki nr 9–12 do rozporządzenia.

§ 21. 1. W przypadku uwzględnienia wniosku o wydanie opinii zespół wydaje opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka według wzoru stanowiącego załącznik nr 13 do rozporządzenia.

2. W opinii zespół określa:

- 1) diagnozę poziomu funkcjonowania dziecka, w tym informację o potencjale rozwojowym i mocnych stronach dziecka oraz występujących w środowisku barierach i ograniczeniach utrudniających jego funkcjonowanie;
- 2) okres, w jakim zachodzi potrzeba wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka;
- 3) zalecane warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych dziecka, z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych oraz potencjału rozwojowego dziecka, w tym sprzyjające wzmocnieniu jego aktywności i uczestnictwa w życiu społecznym;
- 4) zalecane cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz w ramach pomocy i wsparcia udzielanych dziecku i rodzinie, w szczególności pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wraz ze wskazaniem form tej pomocy;
- 5) zalecane sposoby oceny efektów działań podjętych w celu realizacji zaleceń, o których mowa w pkt 3 i 4.

§ 22. 1. W przypadku nieuwzględnienia wniosku o wydanie opinii zespół wydaje opinię o braku potrzeby wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka według wzoru stanowiącego załącznik nr 14 do rozporządzenia.

2. W przypadku wydania opinii, o której mowa w ust. 1, poradnia jednocześnie wydaje, w zależności od potrzeb, opinię wskazującą zalecane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona dziecku, oraz, w zależności od potrzeb, jego rodzicom odpowiednio przez przedszkole, ośrodek oraz przez poradnię, zgodnie z przepisami wydanym na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy.

§ 23. 1. Zespół, na wniosek wnioskodawcy, wydaje nową opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, w razie konieczności zmiany zaleceń wskazanych w poprzedniej opinii.

2. Nową opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka wydaje się według wzoru stanowiącego załącznik nr 13 do rozporządzenia.

3. Nowa opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka jednocześnie uchyla poprzednią opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka.

4. Do wniosku o wydanie opinii, o których mowa w ust. 1, przepisy § 6 stosuje się odpowiednio.

§ 24. 1. Orzeczenie albo opinię przekazuje się wnioskodawcy w terminie 7 dni od dnia wydania orzeczenia albo opinii.

2. Orzeczenie, o którym mowa w § 12, § 18 i § 19, oraz opinię, o której mowa w § 21, przekazuje się w trzech egzemplarzach.

3. Orzeczenia, o których mowa w § 17 ust. 1 i § 20, oraz opinię, o której mowa w § 22, przekazuje się w jednym egzemplarzu.

4. Wnioskodawca może wystąpić o kopię orzeczenia lub opinii poświadczoną za zgodność z oryginałem przez dyrektora poradni lub upoważnioną przez niego osobę.

§ 25. 1. Od orzeczenia wnioskodawca może wnieść odwołanie do kuratora oświaty, za pośrednictwem zespołu, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.

2. Jeżeli zespół uzna, że odwołanie zasługuje w całości lub części na uwzględnienie, uchyla zaskarżone orzeczenie i wydaje nowe.

3. Od nowego orzeczenia służy wnioskodawcy odwołanie.

4. Przewodniczący zespołu jest obowiązany przesłać odwołanie wraz z aktami sprawy kuratorowi oświaty w terminie 14 dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie, jeżeli w tym terminie nie wydał nowego orzeczenia, zgodnie z ust. 2.

5. Kurator oświaty, dokonując analizy akt sprawy, zasięga, w miarę potrzeb, opinii psychologa, pedagoga, lekarza lub innego specjalisty.

6. Kurator oświaty rozpatruje odwołanie w terminie 14 dni od dnia jego otrzymania, a w przypadku potrzeby zasięgnięcia opinii, o której mowa w ust. 5, w terminie 14 dni od dnia, w którym otrzymał tę opinię.

§ 26. 1. Wnioski o wydanie orzeczenia albo opinii złożone przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowują ważność. Przewodniczący zespołu wzywa wnioskodawców do uzupełnienia wniosków o dane, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 3, 8 i 9, wniosku i oświadczeń, o których mowa w § 6 ust. 2, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. Do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia.

§ 27. Poradnie, w których działają zespoły wydające orzeczenia i opinie dla dzieci i młodzieży niewidomych, słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących i z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, wskazane przez kuratora oświaty przed dniem wejścia w życie rozporządzenia na podstawie § 3 ust. 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz.1072), dostosują warunki działania do wymogów określonych w § 3 ust. 6 w terminie do dnia 1 września 2018 r.

§ 28. Przepisy rozporządzenia stosuje się odpowiednio do orzeczeń wydawanych dla uczniów dotychczasowych gimnazjów, klas dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu, dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych oraz klas dotychczasowych szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych w szkołach ponadpodstawowych, do czasu zakończenia kształcenia w tych szkołach i klasach.

§ 29. Rozporządzenie wchodzi w życie 1 września 2017 r.²⁾

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

---

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. 1072), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na podstawie art. 365 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949).

Uzasadnienie

Upoważnienie zawarte w art. 127 ust. 18 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949), zwanej dalej „ustawą”, nakłada na ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania obowiązek określenia w drodze rozporządzenia składu zespołów orzekających, trybu ich powołania, szczegółowych zasad działania tych zespołów, trybu postępowania odwoławczego oraz wzorów orzeczeń i opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. Rozporządzenie powinno uwzględniać jak najpełniejszą realizację potrzeb dziecka lub ucznia, a także zapewnić możliwość dostosowania form wychowania przedszkolnego, form kształcenia oraz działań w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, do aktualnych możliwości psychofizycznych dziecka lub ucznia.

Projektowane rozporządzenie zastąpi obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072).

Projektowane rozwiązania wynikają z potrzeby usprawnienia procesu wydawania orzeczeń i opinii o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci, podnoszenia ich merytorycznej jakości oraz wyeliminowania występujących nieprawidłowości w tym zakresie. Mają na celu uzupełnienie oraz doprecyzowanie przepisów, z uwzględnieniem zmian w systemie oświaty jakie miały miejsce od 2008 r., tj. od czasu wydania dotychczasowego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, oraz doświadczeń płynących z praktyki nabytej w tym okresie.

Proponowane w tym zakresie zmiany wychodzą naprzeciw oczekiwaniom środowiska reprezentującego nauczycieli, rodziców, dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek systemu oświaty, partnerów społecznych, a także przedstawicieli organów samorządu terytorialnego oraz sprawujących nadzór pedagogiczny. W projekcie uwzględniono również rekomendacje Zespołu ds. specjalnych potrzeb edukacyjnych, powołanego w 2016 r. Zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej.

Powyższe cele będą osiągnięte poprzez:

- a) wprowadzenie słowniczka pojęć w celu większej czytelności przepisów;
- b) doprecyzowanie przepisów związanych z wydawaniem orzeczeń i opinii, w tym zwiększenie kompetencji zespołów orzekających w sprawie podejmowania decyzji dotyczących potrzeby objęcia ucznia indywidualnym rocznym przygotowaniem przedszkolnym lub indywidualnym nauczaniem, z uwzględnieniem informacji zawartych w zaświadczeniu wydanym przez lekarza;
- c) określenie warunków uwzględnianych przez kuratora oświaty przy wskazywaniu poradni uprawnionych do wydawania orzeczeń i opinii dla dzieci i młodzieży niewidomych, słabowidzących, niesłyszących i słabosłyszących oraz z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;

- d) określenie wzoru opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka;
- e) wzmocnienie obowiązku uwzględniania w diagnozie będącej podstawą do wydania orzeczenia lub opinii informacji dotyczących funkcjonowania ucznia w przedszkolu, szkole lub placówce oraz wpływu środowiska nauczania i wychowania na to funkcjonowanie;
- f) dostosowanie brzmienia przepisów rozporządzenia, w tym stosowanej terminologii, do zmian w innych przepisach.

Mając na uwadze powyższe, w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym, w projekcie rozporządzenia wprowadza się następujące zmiany:

1) właściwość zespołów orzekających

W przepisach dookreślono, że zespoły orzekające wydają orzeczenia (§3 ust. 1) i opinie (§3 ust. 2) dla dzieci i uczniów uczęszczających odpowiednio do przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i ośrodków mających siedzibę na terenie działania poradni. Poradnia bowiem udziela pomocy dzieciom i młodzieży uczęszczającym do jednostek systemu oświaty działających na terenie swojego działania określonym przez organ prowadzący poradnię oraz ich rodzicom i nauczycielom. Dotychczasowe regulacje określały jedynie właściwość zespołów orzekających dla uczniów szkół.

W związku z powyższym doprecyzowano również przepisy regulujące wydawanie orzeczeń i opinii dotyczących dzieci, które nie rozpoczęły spełniania obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i nie korzystają z wychowania przedszkolnego ani nie są objęte zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi. Dla tych dzieci orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i opinie, wydają zespoły działające w poradniach właściwych ze względu na miejsce zamieszkania tych dzieci (§3 ust. 3).

Ww. regulacje są zgodne z przepisem § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. poz. 199), który stanowi, że w przypadku, gdy dziecko nie uczęszcza do przedszkola, szkoły lub placówki, pomocy dziecku udziela poradnia właściwa ze względu na miejsce jego zamieszkania.

Uwzględniając ww. regulacje zrezygnowano, w przypadku dzieci i młodzieży będących wychowankami ośrodków i placówek, o których mowa w art. 2 pkt 7 i 8 ustawy¹, z przepisu dopuszczającego możliwość wydania orzeczenia zarówno przez zespół orzekający działający w poradni na terenie której znajdują się wymienione placówki, jak i zespół właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wychowanka. Poradnia, w rejonie której działa ośrodek lub placówka, na co dzień współpracując z ośrodkiem lub placówką, może pozyskać informacje dotyczące funkcjonowania ucznia, dysponuje wiedzą na temat warunków, jakie

---

¹ Tj. młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, jak również placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania.

ośrodek lub placówka zapewnia wychowankom i może wesprzeć ośrodek lub placówkę w realizacji zaleceń zawartych w wydanym orzeczeniu lub opinii.

W § 3 ust. 6 projektu określone zostały warunki, które musi spełnić poradnia, w której będą działały zespoły wydające orzeczenia i opinie dla dzieci i młodzieży niewidomych, słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących oraz z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, w celu uzyskania wskazania przez danego kuratora oświaty do wydawania orzeczeń i opinii dla ww. dzieci i młodzieży, po wcześniejszej akceptacji organu prowadzącego. Zachodzi konieczność ujednoczenia warunków niezbędnych do spełnienia przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną w celu wydawania przez nią orzeczeń i opinii dla ww. dzieci i młodzieży. Zdarzało się bowiem, że orzeczenia dla tej grupy dzieci i młodzieży były wydawane przez zespoły orzekające, w skład których nie wchodziła specjalistów w zakresie danego rodzaju niepełnosprawności lub poradnia nie zapewniała narzędzi diagnostycznych niezbędnych do przeprowadzenia rzetelnej diagnozy, w następstwie czego wydawane były orzeczenia, które nie uwzględniały wszystkich potrzeb dziecka niepełnosprawnego. Projekt zakłada, że kurator, wskazując publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną do wydawania orzeczeń i opinii dla dzieci i młodzieży niewidomych, słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących oraz z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, jest zobowiązany do uwzględnienia w szczególności spełnienia przez poradnię warunków dotyczących kwalifikacji kadry pedagogicznej i kompetencji zawodowych w zakresie danego rodzaju niepełnosprawności oraz wyposażenia poradni w narzędzia diagnostyczne, umożliwiające ocenę indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży, stosownie do rodzajów niepełnosprawności.

2) organizacja pracy zespołu orzekającego

Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści prowadzący zajęcia z dzieckiem, asystenci nauczycieli, asystenci edukacji romskiej, jak również osoby zatrudnione w charakterze pomocy nauczyciela (w tym zatrudnione zgodnie z art. 165 ust. 8 ustawy osoby wspierające niebędące obywatelami polskimi osoby podlegające obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki), posiadają informacje dotyczące funkcjonowania dziecka, które mogą okazać się istotne dla oceny jego potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, a zatem ważne z punktu widzenia ustaleń zespołu orzekającego. Dlatego w §4 ust. 4 pkt. 1 projektu uwzględniono możliwość, na wniosek przewodniczącego zespołu i za zgodą rodzica dziecka, udziału w posiedzeniu zespołu orzekającego z głosem doradczym nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem, uczniem lub uczestnikiem zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, asystentów nauczycieli, pomocy nauczycieli oraz asystentów edukacji romskiej, wyznaczonych przez dyrektora odpowiednio przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły, ośrodka lub placówki, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – osoby kierującej inną formą wychowania przedszkolnego. Przewodniczący zespołu orzekającego zawiadamia ww. osoby o terminie posiedzenia zespołu.

W § 4 ust. 4 pkt. 2 projektu dodano również przepis umożliwiający, na wniosek lub za zgodą rodzica dziecka lub ucznia albo pełnoletniego ucznia, udział w posiedzeniach zespołu innych

osób, w szczególności psychologa, pedagoga, lekarza, lub innych specjalistów niewymienionych w ust. 2 pkt. 2-5, wspierających wnioskodawcę w przekazaniu pełnej informacji o potrzebach dziecka lub ucznia.

W § 4 ust. 5 projektu wskazano, że prawo do uczestniczenia w posiedzeniu zespołu i przedstawienia swojego stanowiska mają zarówno rodzice dziecka lub ucznia, jak i pełnoletni uczeń.

W § 4 ust. 6 projektu wprowadzono przepis zobowiązujący osoby biorące udział w spotkaniu zespołu do nieujawniania spraw poruszanych na spotkaniu, które mogą naruszać dobra osobiste dziecka, jego rodziców, osób wchodzących w skład zespołu oraz osób uczestniczących w posiedzeniu zespołu. Tym samym są zobowiązane do zachowania tajemnicy dotyczącej danych osobowych i danych wrażliwych związanych z jednostką chorobową, rodzajem niepełnosprawności lub deficytami rozwojowymi dziecka lub ucznia czy jego problemami w funkcjonowaniu społecznym. Poruszane podczas spotkania zespołu sprawy dotyczące dziecka lub ucznia służą bowiem wyłącznie właściwej diagnozie jego potrzeb rozwojowych i edukacyjnych i nie powinny być ujawniane osobom trzecim.

3) wnioskowanie o wydanie opinii i/lub orzeczenia

Zgodnie z projektowanym przepisem §5 ust. 2 projektu, w celu realizacji postanowień ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570), przewidziano możliwość złożenia wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii, zarówno w postaci elektronicznej, jak i papierowej. Do przyjmowania tych wniosków poradnie mogą wykorzystać dostępne systemy np. platformę E-PUAP, która daje możliwość bezpłatnego udostępniania usług publicznych poprzez Internet. Podmioty publiczne, korzystając z platformy, nie muszą budować własnych systemów w celu umożliwienia obywatelowi kontaktu z instytucją i załatwienia sprawy. Funkcjonalność Elektronicznej Skrzynki Podawczej (ESP) umożliwia instytucjom publicznym wywiązanie się z obowiązku, wynikającego z ww. ustawy (wnoszenia podań i wniosków oraz innych czynności w postaci elektronicznej).

W § 5 ust. 5 zmieniono dotychczasowy przepis regulujący konieczność złożenia dwóch odrębnych wniosków w przypadku ubiegania się o wydanie dziecku jednocześnie dwóch orzeczeń, orzeczenia i opinii lub dwóch rodzajów orzeczeń i opinii. Dziecko może bowiem jednocześnie otrzymać np. orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i orzeczenie o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego, orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania albo orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju. Możliwa jest również sytuacja, w której rodzic dziecka niepełnosprawnego będzie ubiegać się o wydanie jednocześnie o wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenia o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego oraz opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju.

Wprowadzona zmiana daje możliwość złożenia przez wnioskodawcę w powyższych sytuacjach jednego, a nie dwóch lub trzech wniosków, co ograniczy konieczność powielania przez wnioskodawców tych samych informacji dotyczących dziecka lub ucznia w odrębnych

wnioskach. Powyższe zmiany przyczynią się do przyspieszenia procesu wydania odpowiednio dziecku lub uczniowi niezbędnych dokumentów umożliwiających zapewnienie mu odpowiedniego do potrzeb wsparcia w jednostce systemu oświaty.

4) treść wniosku o wydanie orzeczenia albo opinii oraz dołączana dokumentacja

W § 6 ust. 1 projektu określono zakres danych zawartych we wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii. Wskazano, że wniosek wśród innych danych zawiera także numer PESEL, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i nr dokumentu potwierdzającego tożsamość dziecka lub ucznia, którego dotyczy. Zgodnie bowiem z przepisami art. 26a i 26b ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1927, z późn. zm.), poradnia przekazując do Systemu Informacji Oświatowej dane dotyczące wydanych opinii i orzeczeń oraz udzielonych form pomocy bezpośredniej, posługuje się numerem PESEL oraz imieniem i nazwiskiem dziecka lub ucznia.

W § 6 ust. 2 projektu wskazano również, że wniosek o wydanie orzeczenia lub opinii zawiera także oświadczenie wnioskodawcy: o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych, o której mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922) - w celu wydania orzeczenia lub opinii, o wyrażeniu zgody albo niewyrażeniu zgody, o której mowa w § 4 ust. 4 pkt 1 (udział w posiedzeniu zespołu orzekającego nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych, specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem, asystenta nauczyciela lub osoby niebędącej nauczycielem lub asystenta wychowawcy świetlicy, pomocy nauczyciela lub asystenta edukacji romskiej), wniosek lub oświadczenie wnioskodawcy o wyrażeniu zgody albo niewyrażeniu zgody, o której mowa w § 4 ust. 4 pkt 2 (udział w posiedzeniu zespołu orzekającego innych, niewchodzących w skład tego zespołu osób, w szczególności psychologa, pedagoga, lekarza lub specjalisty). Zawarcie tych istotnych z punktu widzenia organizacji pracy zespołu orzekającego informacji we wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii, przyspieszy jego rozpatrzenie.

W projektowanych regulacjach przepisach przewidziano również, że wniosek o wydanie orzeczenia lub opinii zawiera także oświadczenie wnioskodawcy dotyczące uprawnienia wnioskodawcy do występowania w sprawach dziecka (§ 6 ust. 2 pkt 4). Rozstrzygnięcie czy wnioskodawcą może być jeden z rodziców i czy reprezentuje on zdanie obojga rodziców budzi wątpliwości przewodniczących zespół orzekających, zdarza się bowiem, że jeden z rodziców w trakcie postępowania zgłasza zdanie odrębne. Rozwiązaniem będzie złożenie oświadczenia przez wnioskodawcę o posiadanym uprawnieniu do występowania w sprawach dziecka.

W § 6 ust. 5 projekt zakłada, że w przypadku złożenia wniosku dotyczącego wydania orzeczenia o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego albo orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania, wnioskodawca obowiązany jest do dołączenia do wniosku zaświadczenia o stanie zdrowia dziecka lub ucznia, w którym lekarz określi przewidywany okres, nie krótszy jednak niż 30 dni, w którym stan zdrowia dziecka lub ucznia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły oraz rozpoznanie choroby zgodnie klasyfikacją ICD-10 lub innego problemu zdrowotnego i wynikające z nich ograniczenia w funkcjonowaniu dziecka lub

uczni, powodujące, że stan zdrowia dziecka lub ucznia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły. Pozwoli to zespołowi orzekającemu na uzyskanie pełnej informacji o stanie zdrowia dziecka lub ucznia oraz faktycznych przyczynach uniemożliwiających lub znacznie utrudniających uczęszczanie do przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły, co umożliwi wskazanie adekwatnych form pomocy w orzeczeniu.

W § 6 ust. 6 projektu doprecyzowano, kiedy do wniosku o wydanie dla ucznia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania, konieczne jest dołączenie zaświadczenia lekarza medycyny pracy określającego możliwość dalszego kształcenia w zawodzie, w tym realizacji praktycznej nauki zawodu. Konieczność ta została wprowadzona przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych. W projektowanych regulacjach zaproponowano, by takie zaświadczenie było dołączane przez wnioskodawcę tylko w sytuacji stwierdzenia, uznania przez zespół, po zapoznaniu się z dokumentacją dołączoną do wniosku, jego niezbędności do wydania orzeczenia. Wnioskodawca, na wezwanie przewodniczącego zespołu, będzie zobowiązany do przedstawienia ww. zaświadczenia w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania tego wezwania. Rezygnacja z obligatoryjności dołączania zaświadczenia wydanego przez lekarza medycyny pracy określającego możliwość dalszej realizacji praktycznej nauki zawodu odpowiada na potrzeby zgłaszane przez wnioskodawców i przewodniczących zespołów orzekających, którzy wskazywali na opóźniające wydanie orzeczenia w wyniku dalekich terminów wizyt, a także koszty związane z wydaniem zaświadczenia, w sytuacji, gdy nie było to niezbędne do oceny możliwości dalszej realizacji praktycznej nauki zawodu (np. w przypadku ponownego składania wniosku o wydanie orzeczenia na kolejny okres w związku z przedłużającym się okresem leczenia).

5) praca zespołu orzekającego

W § 7 ust. 2 projektu zawarto przepis § 6 ust. 9 obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, informujący o możliwości zasięgnięcia przez zespół opinii nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych lub specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem, lub uczniem w celu uzyskania informacji o sytuacji dydaktycznej i wychowawczej dziecka, ucznia lub uczestnika zajęć. W projektowanych regulacjach dokonano zmiany brzmienia dotychczasowego określenia „informacje o problemach dydaktycznych i wychowawczych” na „informacje o sytuacji dydaktycznej i wychowawczej dziecka lub ucznia”. W informacji o funkcjonowaniu dziecka lub ucznia należy bowiem wskazać nie tylko problemy, na jakie napotyka w codziennym funkcjonowaniu, ale również

mocne strony. Rozpoznanie zasobów dziecka lub ucznia, jak wskazuje literatura przedmiotu²⁾, powinno stać się podstawą planowania pracy dydaktyczno-wychowawczej i terapeutycznej.

Zgodnie z rekomendacjami Zespołu ds. specjalnych potrzeb edukacyjnych, w celu określenia niezbędnych form i zakresu wsparcia dziecka przez jednostkę systemu oświaty, niezbędne jest uwzględnienie w diagnozie jego funkcjonowania informacji pozyskanych od nauczycieli i specjalistów pracujących z dzieckiem oraz jego rodziców, czyli podmiotów, które dysponują bogatą wiedzą o funkcjonowaniu dziecka w środowisku nauczania i wychowania.

Powyższa zmiana pozwoli, w miarę potrzeb, zespołowi orzekającemu na pozyskanie pełniejszej informacji dotyczącej funkcjonowania dziecka lub ucznia w sferze dydaktycznej i wychowawczej na terenie danej jednostki oświatowej, przyczyniając się tym samym do dokonania jak najbardziej rzetelnej diagnozy będącej podstawą wydania opinii lub orzeczenia wraz z zalecaniami zgodnymi z potrzebami dziecka lub ucznia.

W § 7 ust. 4 projektu, tak jak w dotychczas obowiązujących przepisach, wskazano na konieczność powiadomienia o terminie posiedzenia zespołu wnioskodawcę. Ponadto przepis ten uzupełniono o obowiązek poinformowania dyrektora przedszkola, szkoły lub ośrodka, a w przypadku innej formy wychowania przedszkolnego prowadzonej przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną – także osobę kierującą inną formą wychowania przedszkolnego, w przypadku udziału osób wskazanych w § 4 ust. 4 pkt 1 (nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem, uczniem lub uczestnikiem zajęć, asystenta nauczyciela lub osoby niebędącej nauczycielem, asystenta świetlicy, pomocy nauczyciela, asystenta edukacji romskiej oraz osób, o których mowa w § 4 ust. 4 pkt. 2 projektu (innych osób niewchodzących w skład zespołu orzekającego, w szczególności psychologa, pedagoga, lekarza lub specjalisty).

Pozyskanie dodatkowych informacji od ww. osób pozwoli zespołowi orzekającemu na uzyskanie pełniejszych informacji dotyczących funkcjonowania dziecka lub ucznia, przyczyniając się do zalecenia bardziej trafnych zaleceń do pracy z nim i zakresu niezbędnego wsparcia.

6) wydawanie orzeczeń i opinii dla dzieci i młodzieży należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym oraz dzieci i młodzieży, które nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki

W § 8 projektu wprowadzono nowe regulacje zobowiązujące zespoły orzekające do uwzględnienia specyficznych cech wynikających z odmienności językowej i kulturowej dzieci i uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym oraz dzieci i uczniów, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki.

Dla zapewnienia rzetelności oceny potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, a co za tym idzie

---

²⁾ Zob. Głodkowska J., *Model kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w: Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*, Warszawa, 2010 (www.scholaris.edu.pl).

trafności zaleceń zawartych w orzeczeniach i opiniach wydawanych dzieciom i uczniom należącym do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym oraz dzieciom i uczniom napotykaającym na trudności w komunikowaniu się, w tym np. wynikające ze słabej znajomości języka polskiego lub niepełnosprawności, w projekcie wprowadzono regulacje wskazujące na konieczność uwzględniania w przeprowadzanych badaniach diagnostycznych ich odmienności kulturowej lub komunikacyjnej (§ 8 projektu).

W celu uniknięcia błędnego wnioskowania o cechach czy umiejętnościach dziecka w sytuacji, gdy z uwagi na odmienną kulturową czy ograniczenia w komunikowaniu się z badającym mogą mieć wpływ na wyniki badania, wskazano, że w badaniach diagnostycznych należy stosować testy dostosowane do możliwości językowych badanego dziecka oraz nieobciążone kulturowo, a także sposoby i środki komunikacji dostosowane do potrzeb dziecka³.

Wskazano również na zasadność korzystania w przeprowadzanych badaniach i wywiadach z dziećmi i młodzieżą pochodzenia romskiego, dziećmi i uczniami, o których mowa w art. 165 ust. 7 i 9 ustawy, oraz ich rodzicami, z pomocy odpowiednio asystenta edukacji romskiej lub osoby władającej językiem kraju pochodzenia dzieci i młodzieży, zatrudnionych w charakterze pomocy nauczyciela w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole, ośrodku lub placówce, jeśli zachodzi potrzeba nawiązania właściwego kontaktu.

Powyższe regulacje umożliwią zespołowi orzekającemu dokonanie rzetelnej i trafnej diagnozy potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka lub ucznia, będącej podstawą wydania opinii lub orzeczenia, w sytuacji, gdy możliwości komunikacyjne (wynikające np. z nieznanności języka polskiego) lub uwarunkowania kulturowe mogłyby wpłynąć na wyniki pomiaru psychometrycznego. Wprowadzenie projektowanej regulacji pozwoli na eliminowanie błędów wynikających z zastosowania nieadekwatnych do możliwości badanego testów diagnostycznych (np. wnioskowania o niepełnosprawności intelektualnej dziecka w sytuacji, gdy nie rozumie ono poleceń formułowanych w języku polskim).

7) opracowanie orzeczenia lub opinii

Przepis § 9 ust. 3 projektu zakłada, iż z posiedzenia zespołu sporządza się protokół. Protokół zawiera w szczególności informację o podjętym rozstrzygnięciu wraz z uzasadnieniem, zgłoszonym przez członka zespołu innym stanowisku dotyczącym podjętego rozstrzygnięcia wraz z uzasadnieniem tego stanowiska, osobach uczestniczących w posiedzeniu zespołu z głosem doradczym oraz przedstawionym przez nich stanowisku, a także stanowisku wnioskodawcy, którzy mogą wziąć udział w posiedzeniu zespołu. Orzeczenie i opinię przygotowuje wyznaczony przez przewodniczącego członek zespołu, którego imię i nazwisko umieszcza się w protokole (§ 9 ust. 4 projektu).

8) terminy wydawania orzeczeń i opinii

---

³ Zob.: Barzykowski K., Grzymała-Moszczyńska H., Dzida D., Grzymała-Moszczyńska J., Kosno M., *Wybrane zagadnienia diagnozy psychologicznej dzieci i młodzieży w kontekście wielokulturowości oraz wielojęzyczności*, Warszawa, 2013 (<http://www.ore.edu.pl/wydzialy/specjalnych-potrzeb-edukacyjnych/4093-diagnoza-psychologiczna-w-kontekcie-wielokulturowoci-i-wielojzyczności>).

W § 10 i 11 projektu określono terminy wydania przez zespół orzekający orzeczeń i opinii. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka powinny być wydane w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia wniosku (§ 10 projektu).

W sytuacji, gdy do wydania orzeczenia albo opinii niezbędne jest przedstawienie, przez osobę składającą wniosek, dokumentacji uzasadniającej wniosek, o której mowa w §6 ust. 3-5, a dokumentacja ta nie zostanie przedstawiona w terminie wskazanym w § 6 ust. 7 projektu, tj. 14 dni, zespół orzekający zobowiązany będzie wydać opinię lub orzeczenie w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia uzupełnienia tej dokumentacji.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, np. w sytuacji, gdy z przyczyn losowych – np. choroby dziecka lub ucznia, nie jest możliwe przeprowadzenie badań diagnostycznych, niezbędnych dla zajęcia stanowiska w sprawie, w której ma być wydane orzeczenie lub opinia, lub gdy poważne trudności w funkcjonowaniu dziecka wymagają podjęcia pogłębionych działań diagnostycznych mających na celu ustalenie adekwatnych do potrzeb dziecka oddziaływań i form wsparcia – orzeczenie lub opinia powinny zostać wydane w terminie nie dłuższym niż 60 dni od dnia złożenia wniosku.

Wskazane terminy dotyczące wydawania orzeczeń i opinii mają umożliwić dziecku lub uczniowi jak najszybsze objęcie odpowiednio zajęciami wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, indywidualnym rocznym przygotowaniem przedszkolnym, indywidualnym nauczaniem, zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi lub kształceniem specjalnym.

W § 11 projektu określono, że orzeczenie o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego oraz orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania dziecka lub ucznia poradnia wydaje w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w § 6 ust. 1, lub od dnia uzupełnienia dokumentacji zgodnie z § 6 ust. 7.

Termin 14 dni na wydanie ww. orzeczeń jest związany z koniecznością jak najszybszego zapewnienia dziecku realizacji odpowiednio obowiązku odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki w zaistniałej sytuacji losowej związanej ze stanem zdrowia.

Określenie terminów wydawania przez zespoły orzekające orzeczeń i opinii ograniczy nieuzasadnione przedłużanie działań związanych z wydawaniem orzeczeń i opinii przez zespoły orzekające, co będzie miało wpływ na jak najszybsze objęcie dziecka lub ucznia odpowiednio kształceniem specjalnym, zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi, indywidualnym rocznym obowiązkowym przygotowaniem przedszkolnym lub indywidualnym nauczaniem czy wczesnym wspomaganie rozwoju.

9) treść orzeczeń i opinii

W § 13 ust. 2 projektu doprecyzowano, jakie informacje powinny być zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Obok diagnozy funkcjonowania dziecka lub ucznia, uwzględniającej określenie potencjału rozwojowego oraz mocnych stron i uzdolnień dziecka lub ucznia oraz występujących w środowisku nauczania i wychowania barier i ograniczeń utrudniających jego funkcjonowanie, orzeczenie to powinno określać okres, w jakim zachodzi potrzeba kształcenia specjalnego, a także zalecane warunki umożliwiające zaspokojenie

potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia, w tym warunki rozwijania jego potencjalnych możliwości i mocnych stron, wzmocnienia aktywności i uczestnictwa ucznia w życiu przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły, ośrodka lub placówki, a także - jeżeli zachodzi potrzeba - zakres indywidualnego wsparcia dziecka lub ucznia.

Orzeczenie powinno określać ponadto zalecane cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji odpowiednio podczas zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych oraz zajęć rewalidacyjnych, socjoterapeutycznych i resocjalizacyjnych oraz w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielana uczniowi, oraz, w zależności od potrzeb, jego rodzicom odpowiednio przez przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub ośrodek, a także przez placówkę zapewniającą opiekę i wychowanie uczniowi w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, oraz przez poradnię, jak również wskazywać zalecane formy tej pomocy.

W zależności od potrzeb dziecka niepełnosprawnego zespół powinien również określić niezbędny sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, w tym wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych, jednym z zadań poradni jest określanie dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych niezbędnych warunków do nauki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dzieci i młodzieży niepełnosprawnych. Potrzeby w tym zakresie wynikają bowiem z diagnozy potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka lub ucznia będącej podstawą do formułowania przez zespół orzekający zaleceń wskazanych w orzeczeniach, pozwalając na optymalną organizację odpowiednio kształcenia specjalnego lub zajęć rewalidacyjnych. Na potrzebę precyzyjniejszego formułowania zaleceń ukierunkowujących działania w zakresie zapewnienia odpowiednich do potrzeb dziecka lub ucznia sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, wskazują w szczególności dyrektorzy przedszkoli i szkół ogólnodostępnych oraz rodzice dzieci i uczniów niepełnosprawnych.

Projektowane zmiany mają na celu uszczegółowienie zaleceń zawartych w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, co będzie miało wpływ na właściwą, dostosowaną do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych konkretnego dziecka realizację zadań przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły, ośrodka czy placówki w odniesieniu do dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wskazanych w przepisach:

- wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 oraz art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy;
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. poz. 703).

W orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego zespół powinien określić wszystkie możliwe formy kształcenia specjalnego dla danego dziecka lub ucznia, poczynając od najkorzystniejszej dla danego dziecka lub ucznia spośród wymienionych form kształcenia: w przedszkolu (oddziale) ogólnodostępnym, innej formie wychowania przedszkolnego,

specjalnym albo integracyjnym, w innej formie wychowania przedszkolnego, w szkole (oddziale) ogólnodostępnej, integracyjnej albo specjalnej, ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym albo specjalnym ośrodku wychowawczym.

Obecne regulacje zakładają wskazanie najkorzystniejszych dla dziecka lub ucznia form spośród wymienionych, co daje możliwość określania przez poradnie kilku, a często wszystkich spośród dostępnych form, co w konsekwencji nie daje istotnej z punktu widzenia rodzica dziecka lub ucznia informacji, która z form według specjalistów najlepiej umożliwi realizację jego potrzeb rozwojowych i edukacyjnych.

Doprecyzowano także przepisy dotyczące treści orzeczeń o potrzebie indywidualnego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego (§ 14 projektu) lub o potrzebie indywidualnego nauczania (§15 projektu).

W § 14 ust. 1 projektu wskazano, że orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego wydaje się dla dzieci, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie również do innej formy wychowania przedszkolnego, zgodnie z przepisami art. 127 ust. 2 ustawy. Indywidualne obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne może być bowiem organizowane zarówno w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, jak i innej formie wychowania przedszkolnego.

W § 14 ust. 2 oraz w § 15 ust. 2 projektu doprecyzowano, że w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania zespół określa m.in.:

- diagnozę poziomu funkcjonowania dziecka lub ucznia, w tym informację o ograniczeniach w jego funkcjonowaniu wynikających z przebiegu choroby lub procesu terapeutycznego;
- zalecane działania sprzyjające integracji dziecka lub ucznia ze środowiskiem odpowiednio przedszkolnym lub szkolnym oraz ułatwiające powrót dziecka do grupy rówieśniczej w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego lub szkole;
- zalecane, w zależności od potrzeb, cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona dziecku lub uczniowi i/lub jego rodzicom przez przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego lub szkołę oraz przez poradnię, wraz ze wskazaniem zalecanych form tej pomocy.

Przepisy obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, wskazywały, że w orzeczeniach o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego oraz orzeczeniach o potrzebie indywidualnego nauczania określana była możliwość organizacji zajęć indywidualnego przygotowania przedszkolnego oraz indywidualnego nauczania w odrębnym pomieszczeniu w przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego lub szkole oraz

zakres w jakim wymienione zajęcia mogą być organizowane z grupą w przedszkolu lub z oddziałem w szkole lub indywidualnie w odrębnym pomieszczeniu w przedszkolu lub szkole. W projektowanym rozporządzeniu zrezygnowano z określania ww. możliwości i zakresu, co jest spójne z projektowanymi regulacjami dotyczącymi organizacji indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania.

Dzieci i młodzież, których stan zdrowia znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły, w zależności od ich stanu zdrowia, będą mogły uczestniczyć w życiu przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły. Podstawą do takiego działania będą przepisy projektowanego rozporządzenia w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży, w których wymieniono przykładowe rodzaje zajęć, w których dziecko lub uczeń może uczestniczyć, dopuszczając udział dzieci również w wybranych zajęciach wychowania przedszkolnego lub zajęciach edukacyjnych. Jednocześnie należy zaznaczyć, że udział tych dzieci w ww. zajęciach będzie odbywał się poza tygodniowym wymiarem godzin indywidualnego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania. Zajęcia indywidualnego nauczania oraz indywidualnego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego prowadzone są bowiem przez wyznaczonych nauczycieli wyłącznie w indywidualnym i bezpośrednim kontakcie z dzieckiem lub uczniem w miejscu zamieszkania dziecka lub ucznia.

Możliwość udziału dzieci i młodzieży objętych indywidualnym przygotowaniem przedszkolnym lub indywidualnym nauczaniem, których stan zdrowia znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły, w różnych formach uczestniczenia dziecka lub ucznia w życiu przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły, będzie organizowany przez dyrektora w miarę posiadanych możliwości organizacyjnych, z uwzględnieniem aktualnego stanu zdrowia dziecka lub ucznia. Istotne zatem z punktu widzenia dyrektora przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły jest precyzyjne określenie ograniczeń w funkcjonowaniu dziecka wynikających z przebiegu choroby lub procesu terapeutycznego oraz zalecane działania sprzyjające integracji dziecka ze środowiskiem przedszkolnym lub szkolnym oraz ułatwiające jego powrót do grupy rówieśniczej, co wskazane zostanie w orzeczeniu (§ 14 ust. 2 pkt 1 i 4 projektu).

W §16 ust. 2 pkt 3 projektu doprecyzowano, że w orzeczeniu o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych określa się formę, w jakiej powinny być zorganizowane zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze - indywidualną lub zespołową. Orzeczenie będzie również zawierać diagnozę funkcjonowania dziecka lub ucznia, z uwzględnieniem jego potencjału rozwojowego oraz mocnych stron oraz występujących w środowisku nauczania i wychowania barier i ograniczeń utrudniających jego funkcjonowanie, a także zalecane cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona uczniowi i/lub jego rodzicom przez przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub ośrodek oraz przez poradnię, wraz ze wskazaniem zalecanych form tej pomocy. W zależności od potrzeb dziecka lub ucznia zespół określi również niezbędny podczas realizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, w tym

wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne (podobnie jak w przypadku orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego).

W projektowanych przepisach § 21 ust. 2 wskazano, co powinna określać opinia o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, w przypadku uwzględnienia przez zespół wniosku o jej wydanie. Opinia ta będzie wydawana zgodnie ze wzorem zawartych w załączniku nr 13 do rozporządzenia. W opinii zespół określi diagnozę poziomu funkcjonowania dziecka, w tym informację o potencjale rozwojowym i mocnych stronach dziecka oraz występujących w środowisku barierach i ograniczeniach utrudniających jego funkcjonowanie, zalecane warunki realizacji indywidualnych potrzeb rozwojowych dziecka, z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych oraz potencjału rozwojowego dziecka, w tym sprzyjające wzmocnieniu jego aktywności i uczestnictwa. Opinia powinna również określać zalecane cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz w ramach pomocy i wsparcia udzielanych dziecku i rodzinie, w szczególności pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wraz ze wskazaniem form tej pomocy. Powyższe doprecyzowanie zawartości opinii da możliwość organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka zgodnie z potrzebami określonymi przez specjalistów diagnozujących dziecko.

10) okres, na jaki wydaje się orzeczenie

W projektowanych regulacjach §13 ust. 3 zrezygnowano z pozostawienia przepisu dotyczącego możliwości wydawania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego na okres kształcenia w danej szkole. Zgodnie z projektowaną zmianą orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydaje się na okres wychowania przedszkolnego, roku szkolnego albo etapu edukacyjnego. Rezygnacja z brzmienia przepisu w obecnie obowiązującym rozporządzeniu uniemożliwi wydawanie przez zespoły orzekające orzeczeń na okres dłuższy niż etap edukacyjny (np. ośmiu lat w przypadku szkoły podstawowej). Pozwoli to na zapewnienie wsparcia i zindywidualizowanej pomocy adekwatnie do zmieniających się potrzeb i możliwości psychofizycznych ucznia oraz monitorowaniu jego postępów.

W § 14 ust. 4 oraz § 15 ust. 4 wskazano także, że orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego oraz orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania wydaje się na okres nie krótszy niż 30 dni i nie dłuższy niż jeden rok szkolny. Do Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłaszane były przypadki dołączania przez wnioskodawców do wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania zaświadczenia o stanie zdrowia dziecka wystawionego na okres np. trzech lat. Rozpoznana choroba lub inna przyczyna powodująca, że stan zdrowia dziecka uniemożliwiał lub znacznie utrudniał uczęszczanie dziecka lub ucznia do przedszkola, szkoły lub placówki, nie wskazywały natomiast na potrzebę tak długiego okresu indywidualnego nauczania. Dotychczasowe przepisy nie dawały możliwości zespołowi orzekającemu wskazania innego okresu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania, niż okres określony przez lekarza w zaświadczeniu. Projektowany przepis pozwoli zespołowi orzekającemu na wydanie orzeczenia na okres zgodny z potrzebami dziecka lub ucznia.

11) nieuwzględnienie wniosku o wydanie orzeczenia lub opinii

W projektowanych przepisach §17 ust. 1 doprecyzowano, że w przypadku gdy zespół nie uwzględni wniosku o wydanie orzeczenia wydając odpowiednio orzeczenie o braku potrzeby kształcenia specjalnego, orzeczenie o braku potrzeby indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego, orzeczenie o braku potrzeby indywidualnego nauczania albo orzeczenie o braku potrzeby zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, poradnia wydaje jednocześnie, w zależności od potrzeb, opinię wskazującą zalecane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku, uczniowi lub uczestnikowi zajęć oraz jego rodzicom odpowiednio przez przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub placówkę, do której dziecko, uczeń lub uczestnik zajęć uczęszcza, oraz przez poradnię. Projektowana zmiana ma na celu zagwarantowanie udzielenia pomocy, w szczególności pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku lub uczniowi (które nie otrzymało orzeczenia) oraz jego rodzicom, odpowiednio przez przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę, ośrodek lub placówkę oraz przez poradnię, zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

Do przepisu § 18 projektu rozporządzenia dodano możliwość wydania nowego orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w razie:

- zmiany okoliczności stanowiących podstawę wydania poprzedniego orzeczenia,
- potrzeby zmiany zaleceń wskazanych w poprzednim orzeczeniu,
- potrzeby zmiany okresu, na jaki zostało wydane poprzednie orzeczenie.

Przepisy §11 dotychczas obowiązującego rozporządzenia uwzględniały taką możliwość tylko w odniesieniu do orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Uzupełnienie to było konieczne, ponieważ orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydawane jest na okres do 5 lat szkolnych. W związku z brakiem uregulowań w tym zakresie, zalecenia zawarte w orzeczeniach o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydanych na okres do 5 lat okazywały się niewystarczające do określenia potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz ich pełnej realizacji. Doprecyzowano również, że orzeczenie wydawane jest na okres do 5 lat szkolnych, zamiast jak wskazano w dotychczasowych przepisach do 5 lat tj. 5 lat kalendarzowych. Zgodnie bowiem z przepisami § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 23 maja 2013 r. w sprawie warunków i sposobów organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim (Dz. U. poz. 529), zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze organizuje się dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 25 lat. W poprzednio obowiązującym rozporządzeniu zajęcia te organizowane były od dnia, w którym dziecko kończyło 3 rok życia do dnia, w którym kończyło 25 rok życia. Projektowane regulacje dostosowane zatem zostały do zmian wprowadzonych w przepisach prawa.

Jednocześnie poszerzono możliwość uchylecia poprzedniego orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, zarówno nowym orzeczeniem o potrzebie zajęć

rewalidacyjno-wychowawczych, jak i nowym orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Dotychczas ww. orzeczenia nie można było uchylić orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, nie przewidziano bowiem, by w przypadku osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim nastąpił progres w zakresie funkcjonowania intelektualnego. O zmianę regulacji w tym zakresie, uwzględnioną w projektowanym rozporządzeniu, zwracali się dyrektorzy poradni psychologiczno-pedagogicznych, którzy napotykali jako przewodniczący zespołów orzekających na przypadki zmiany poziomu funkcjonowania intelektualnego osób dotychczas objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu głębokim, a które z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym powinny być objęte kształceniem specjalnym. Ponadto, w projekcie rozporządzenia określono także możliwość uchylecia poprzedniego orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, zarówno nowym orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, jak i nowym orzeczeniem o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

W § 20 projektu rozporządzenia wskazano, że w przypadku nieuwzględnienia wniosku wnioskodawcy o wydanie nowego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (§ 18 ust. 1) lub nowego orzeczenia o potrzebie indywidualnego przygotowania przedszkolnego albo nowego orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania (§ 19 ust. 1), zespół wydaje odpowiednio:

- orzeczenie o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego;
- orzeczenie o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego;
- orzeczenie o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania;
- orzeczenie o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

według wzorów określonych w załącznikach.

Uzupełniono regulacje o przepis umożliwiający wydanie orzeczenia o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Na potrzebę określenia takiego wzoru zwracali uwagę dyrektorzy poradni psychologiczno-pedagogicznych, zauważając w pracy zespołów orzekających przypadki, w których konieczne było wydanie takiego orzeczenia w sytuacji, gdy poziom funkcjonowania intelektualnego ucznia nadal kształtował się na poziomie niepełnosprawności intelektualnej w stopniu głębokim.

W § 22 projektu określono, że w przypadku nieuwzględnienia wniosku o wydanie opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, zespół wydaje opinię o braku potrzeby wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 14 do rozporządzenia. W przypadku wydania opinii, o braku potrzeby wczesnego wspomaganie rozwoju wprowadzono nowe rozwiązania (§20 ust. 3 projektu) zobowiązujące poradnię do jednoczesnego wydania, w zależności od potrzeb, opinię wskazującą zalecane formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona dziecku oraz jego rodzicom odpowiednio przez przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę, ośrodek lub placówkę, do której dziecko uczęszcza, oraz przez poradnię, zgodnie z przepisami

rozporządzenia w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

12) termin przekazania orzeczenia lub opinii

Projektowane regulacje przewidują skrócenie terminu przekazania orzeczenia lub opinii, którą zgodnie z przepisem § 22 ust. 1 projektowanego rozporządzenia przekazuje się wnioskodawcy w terminie 7 dni od dnia wydania orzeczenia albo opinii. Daje to możliwość jak najszybszego objęcia dziecka lub ucznia odpowiednimi oddziaływaniami wspierającymi, zgodnie z jego potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz możliwościami psychofizycznymi.

13) odwołanie od orzeczenia

W § 25 projektowanego rozporządzenia uzupełniono czynności kuratora oświaty w przypadku złożenia przez wnioskodawcę odwołania od orzeczenia. Kurator oświaty rozpatruje odwołanie w terminie 14 dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie, dokonując szczegółowej analizy akt sprawy oraz zasięgając, w miarę potrzeb, opinii psychologa, pedagoga, lekarza lub innego specjalisty.

14) rezygnacja z przepisów dotyczących kierowania

W projektowanych regulacjach zrezygnowano, zgodnie z brzmieniem upoważnienia do wydania rozporządzenia, z przepisów regulujących kierowanie do kształcenia specjalnego oraz indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania. Regulacje w tym zakresie zawarte są w przepisach art. 127 ust. 13-15 oraz ust. 16 i 17 ustawy.

15) przepisy przejściowe

W § 26 przewidziano, że do wniosków o wydanie orzeczenia albo opinii złożonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia oraz do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia.

Projektowane przepisy tworzą spójny system z regulacjami dotyczącymi:

- 1) w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- 2) szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych;
- 3) zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży;
- 4) indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie 1 września 2017 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1414) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

W Z Ó R

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejsowość, data)

ORZECZENIE NR .....
o potrzebie kształcenia specjalnego

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe
(Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający.....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego

.....
.....
.....
.....
.....

orzeka o potrzebie kształcenia specjalnego

.....
(imię/ imiona i nazwisko dziecka lub ucznia)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka lub ucznia)

.....
(numer PESEL dziecka lub ucznia, a w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka lub ucznia)

.....
(nazwa i adres odpowiednio przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub ośrodka, o którym mowa w art. 2 pkt 7
ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, a w przypadku ucznia – także oznaczenie oddziału w szkole oraz nazwa zawodu¹⁾)

.....
(imiona i nazwiska rodziców²⁾ oraz adres ich zamieszkania)

¹⁾ Nazwę zawodu wpisuje się wyłącznie w przypadku ucznia uczęszczającego do szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe.
²⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

na okres³⁾ .....

ze względu na⁴⁾:

1) niepełnosprawność dziecka lub ucznia:

- a) niesłyszące
- b) słabosłyszające
- c) niewidzące
- d) słabowidzące
- e) niepełnosprawne ruchowo, w tym z afazją
- f) niepełnosprawne intelektualnie w stopniu lekkim
- g) niepełnosprawne intelektualnie w stopniu umiarkowanym
- h) niepełnosprawne intelektualnie w stopniu znacznym
- i) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera
- j) z niepełnosprawnością sprzężoną⁵⁾ .....

2) niedostosowanie społeczne

3) zagrożenie niedostosowaniem społecznym.

Diagnoza

Zespół Orzekający przedstawia diagnozę funkcjonowania dziecka lub ucznia, z uwzględnieniem potencjału rozwojowego oraz mocnych stron i uzdolnień dziecka lub ucznia oraz występujących w środowisku nauczania i wychowania barier i ograniczeń utrudniających jego funkcjonowanie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

---

³⁾ Orzeczenie wydaje się na okres wychowania przedszkolnego, roku szkolnego albo etapu edukacyjnego. W przypadku ucznia szkoły ponadpodstawowej termin ważności orzeczenia nie może przypadać później niż koniec roku szkolnego, w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 24 lata; termin należy określić datą dzienną.

⁴⁾ Właściwie podkreślić; w przypadku gdy potrzeba kształcenia specjalnego wynika zarówno z występowania u ucznia niepełnosprawności, jak i niedostosowania społecznego albo zagrożenia niedostosowaniem społecznym, należy podkreślić występującą u ucznia niepełnosprawność lub niepełnosprawności (pkt 1 lit. a-j) oraz niedostosowanie społeczne (pkt 2) albo zagrożenie niedostosowaniem społecznym (pkt 3).

⁵⁾ Wskazać współwystępujące niepełnosprawności, o których mowa w pkt 1 lit. a-i.

Zalecenia

Zespół Orzekający zaleca:

1) (należy określić zalecane warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia, w tym warunki rozwijania jego potencjalnych możliwości i mocnych stron, wzmacniania aktywności i uczestnictwa ucznia w życiu przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły, ośrodka lub placówki, o których mowa w art. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz jeżeli zachodzi potrzeba indywidualnego wsparcia ucznia ze strony dodatkowo zatrudnionej kadry, o której mowa w przepisach w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wraz z uzasadnieniem)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) (należy określić zalecane cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji odpowiednio podczas zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych, zajęć rewalidacyjnych, socjoterapeutycznych i resocjalizacyjnych oraz w ramach udzielanej uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej i, w zależności od potrzeb, jego rodzicom, odpowiednio przez przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę, ośrodek lub placówkę, o których mowa w art. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, lub poradnię, wraz ze wskazaniem zalecanych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a w przypadku uczniów niepełnosprawnych – również zalecanych rodzajów zajęć rewalidacyjnych, wraz z uzasadnieniem)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) (należy określić wszystkie możliwe formy kształcenia specjalnego, poczynając od najkorzystniejszej dla ucznia formy kształcenia specjalnego, wraz z uzasadnieniem)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4) (należy określić, w zależności od potrzeb ucznia, potrzebę realizacji niektórych zajęć wychowania przedszkolnego lub zajęć edukacyjnych w formie indywidualnej lub w grupie liczącej do 5 uczniów)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5) (należy określić zalecane działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania ucznia i wzmacnianie jego uczestnictwa w życiu przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły, ośrodka lub placówki, o których mowa w art. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz działania wspierające rodziców ucznia)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6) (należy określić, w zależności od potrzeb ucznia niepełnosprawnego, niezbędny w procesie kształcenia sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, w tym wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne, wraz z uzasadnieniem¹⁾)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

7) (należy określić proponowane sposoby oceny efektów działań podjętych przez przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę, ośrodek lub placówkę, o których mowa w art. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w celu realizacji zaleceń)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

W przypadku wydania nowego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego należy wskazać przyczyny, które Zespół Orzekający uznał za istotne dla rozstrzygnięcia oraz wyjaśnić powody, na podstawie których stwierdzono potrzebę wydania nowego orzeczenia²⁾:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Dodatkowe informacje

(w zależności od potrzeb podaje się dodatkowe istotne informacje o dziecku lub uczniu, w szczególności o alternatywnej metodzie komunikacji, którą posługuje się dziecko lub uczeń)

.....
.....
.....
.....
.....

Orzeczenie uchyla:³⁾

**1) orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nr ..... z dnia .....
wydane przez .....**

.....

¹⁾ Wypełnia się w przypadku dziecka niepełnosprawnego.

²⁾ Wypełnia się w przypadkach, o których mowa w § 18 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia .....w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. ...).

³⁾ Wypełnić właściwie.

2) orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zespołowych/ indywidualnych⁴⁾ nr ..... z dnia .....wydane przez

.....
Od niniejszego orzeczenia rodzicom dziecka przysługuje odwołanie do Kuratora Oświaty w .....
za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

3 egzemplarze otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

---

⁴⁾ Niepotrzebne skreślić.

W Z Ó R

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejsowość, data)

ORZECZENIE NR .....

o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949)

na wniosek.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający.....
(nazwa i adres poradni)

.....
w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego

.....

.....

.....

.....

.....

orzeka o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego

.....
(imię/imiiona i nazwisko dziecka)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka)

.....
(numer PESEL dziecka, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka)

.....
(nazwa i adres przedszkola, szkoły podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny, lub innej formy wychowania przedszkolnego)

.....
(imiona i nazwiska rodziców¹⁾ oraz adres ich zamieszkania)

¹⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

na okres¹⁾ .....
ze względu na stan zdrowia dziecka uniemożliwiający/znacznie utrudniający²⁾ uczęszczanie do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, lub innej formy wychowania przedszkolnego.

Diagnoza

Zespół Orzekający przedstawia diagnozę poziomu funkcjonowania dziecka, w tym informację o ograniczeniach w funkcjonowaniu dziecka wynikających z przebiegu choroby lub procesu terapeutycznego:

.....
(należy wskazać przyczyny uniemożliwiające/znacznie utrudniające³⁾ uczęszczanie do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego)
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zalecenia

Zespół Orzekający zaleca:

- 1) (należy określić zalecane warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka, w tym warunki rozwijania jego potencjalnych możliwości i mocnych stron, wraz z uzasadnieniem)
.....
.....
.....
.....
.....
- 2) (należy określić zalecane działania sprzyjające integracji dziecka ze środowiskiem przedszkolnym oraz ułatwiające powrót dziecka do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego, wraz z uzasadnieniem)
.....
.....
.....
.....
.....
- 3) (należy określić zalecane, w zależności od potrzeb, cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona dziecku, oraz,

---

¹⁾ Orzeczenie wydaje się na okres nie krótszy niż 30 dni i nie dłuższy niż jeden rok szkolny.
²⁾ Niepotrzebne skreślić.
³⁾ Niepotrzebne skreślić.

w zależności od potrzeb, jego rodzicom, przez przedszkole, szkołę podstawową, w której zorganizowano oddział przedszkolny, inną formę wychowania przedszkolnego oraz poradnię, wraz ze wskazaniem zalecanych form tej pomocy, wraz z uzasadnieniem⁴⁾)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

W przypadku wydania nowego orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego należy wskazać okoliczności, które Zespół Orzekający uznał za istotne dla rozstrzygnięcia, oraz wyjaśnić powody, na podstawie których stwierdzono potrzebę wydania nowego orzeczenia⁵⁾:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Dodatkowe informacje

(w zależności od potrzeb podaje się dodatkowe istotne informacje o dziecku, w szczególności o alternatywnej metodzie komunikacji, którą posługuje się dziecko)

.....
.....
.....
.....
.....

Orzeczenie uchyla orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego nr ..... z dnia ..... wydane przez
.....⁶⁾

Od niniejszego orzeczenia rodzicom dziecka przysługuje odwołanie do Kuratora Oświaty w .....

⁴⁾ Wypełnia się w przypadku dziecka, którego stan zdrowia znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego.

⁵⁾ Wypełnia się w przypadkach, o których mowa w § 19 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia ..... w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. ...).

⁶⁾ Wypełnia się w przypadku wydania nowego orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego.

za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

3 egzemplarze otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

W Z Ó R

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejsowość, data)

ORZECZENIE NR .....
o potrzebie indywidualnego nauczania

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający .....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:
..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego
.....
.....
.....
.....
.....

orzeka o potrzebie indywidualnego nauczania

.....
(imię/imiona i nazwisko ucznia)

.....
(data i miejsce urodzenia ucznia)

.....
(numer PESEL ucznia, a w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania ucznia)

.....
(nazwa i adres szkoły oraz oznaczenie oddziału w szkole, nazwa zawodu¹⁾)

.....
(imiona i nazwiska rodziców²⁾ i adres ich zamieszkania)

¹⁾ Nazwę zawodu wpisuje się wyłącznie w przypadku ucznia uczęszczającego do szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe.
²⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

na okres³⁾ .....
ze względu na stan zdrowia ucznia uniemożliwiający/znacznie utrudniający⁴⁾ uczęszczanie do szkoły.

Diagnoza

Zespół Orzekający przedstawia diagnozę poziomu funkcjonowania ucznia, w tym informację o ograniczeniach w funkcjonowaniu ucznia wynikających z przebiegu choroby lub procesu terapeutycznego:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zalecenia

Zespół Orzekający zaleca:

1) (należy określić zalecane warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, w tym warunki rozwijania jego potencjalnych możliwości i mocnych stron, wraz z uzasadnieniem)

.....
.....
.....
.....
.....

2) (należy określić zalecane działania sprzyjające integracji ucznia ze środowiskiem szkolnym oraz ułatwiające powrót ucznia do szkoły, wraz z uzasadnieniem)

.....
.....
.....
.....
.....

3) (należy określić zalecane, w zależności od potrzeb, cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć indywidualnego nauczania oraz w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona uczniowi, oraz, w zależności od potrzeb, jego rodzicom, przez szkołę oraz przez poradnię, wraz ze wskazaniem zalecanych form tej pomocy, wraz z uzasadnieniem)

.....
.....
.....
.....
.....

Dodatkowe informacje

---

³⁾ Orzeczenie wydaje się na okres nie krótszy niż 30 dni i nie dłuższy niż jeden rok szkolny.

⁴⁾ Niepotrzebne skreślić.

(w zależności od potrzeb podaje się dodatkowe istotne informacje o uczniu, w szczególności o alternatywnej metodzie komunikacji, którą posługuje się uczeń, a w przypadku ucznia szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe – także możliwość dalszego kształcenia w zawodzie, w tym warunki realizacji praktycznej nauki zawodu)

.....
.....
.....
.....
.....

W przypadku wydania nowego orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania, należy wskazać okoliczności, które Zespół Orzekający uznał za istotne dla rozstrzygnięcia oraz wyjaśnić powody, na podstawie których stwierdzono potrzebę wydania nowego orzeczenia¹⁾:

.....
.....
.....
.....
.....

Orzeczenie uchyla orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania nr..... z dnia ..... wydane przez .....²⁾

Od niniejszego orzeczenia rodzicom ucznia przysługuje odwołanie do Kuratora Oświaty w ..... za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

3 egzemplarze otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

.....

¹⁾ Wypełnia się w przypadkach, o których mowa w § 19 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia .....w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. ...).

²⁾ Wypełnia się w przypadku wydania nowego orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania.

W Z Ó R

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejscowość, data)

ORZECZENIE NR .....
o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i poz. 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający .....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego

.....

.....

.....

.....

.....

orzeka o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zespołowych/indywidualnych¹⁾

.....
(imię/імiona i nazwisko dziecka lub ucznia)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka lub ucznia)

.....
(numer PESEL dziecka lub ucznia, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka lub ucznia)

.....
(nazwa i adres podmiotu organizującego zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze²⁾)

.....
(імiona i nazwiska rodziców dziecka lub ucznia³⁾ oraz adres ich zamieszkania)

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

²⁾ W przypadku gdy dziecko lub uczeń nie uczęszcza na zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze należy wpisać „nie dotyczy”.

³⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

w okresie do dnia³⁾ .....
ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu głębokim.

Diagnoza

Zespół Orzekający przedstawia szczegółową diagnozę funkcjonowania dziecka lub ucznia, z uwzględnieniem potencjału rozwojowego oraz mocnych stron dziecka lub ucznia oraz występujących w środowisku nauczania i wychowania barier i ograniczeń utrudniających jego funkcjonowanie :

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zalecenia

Ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne dziecka lub ucznia Zespół Orzekający zaleca:

1) (należy określić zalecane warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dziecka lub ucznia, w tym warunki rozwijania jego potencjalnych możliwości i mocnych stron oraz wzmocnienia aktywności i uczestnictwa dziecka lub ucznia w życiu przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub ośrodka, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, wraz z uzasadnieniem)

.....
.....
.....
.....
.....

2) (należy określić zalecane cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz, w zależności od potrzeb, w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która powinna być udzielona dziecku lub uczniowi i jego rodzicom, przez przedszkole, oddział przedszkolny w szkole podstawowej, inną formę wychowania przedszkolnego lub ośrodek, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz poradnię, wraz ze wskazaniem zalecanych form tej pomocy, wraz z uzasadnieniem)

.....
.....
.....
.....
.....

3) (należy określić, w zależności od potrzeb dziecka lub ucznia, niezbędny w ramach realizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, w tym wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne, wraz z uzasadnieniem)

.....

---

³⁾ Orzeczenie wydaje się na okres nie dłuższy niż 5 lat szkolnych. Termin ważności orzeczenia nie może przypadać później niż koniec roku szkolnego, w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 25 lat.

.....
.....
.....
.....
.....

4) (należy określić proponowane sposoby oceny efektów działań podjętych przez przedszkole, oddział przedszkolny w szkole podstawowej, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę, ośrodek lub placówkę, o których mowa w art. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w celu realizacji zaleceń)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Dodatkowe informacje

(w zależności od potrzeb podaje się dodatkowe istotne informacje o dziecku lub uczniu, w szczególności o alternatywnej metodzie komunikacji, którą posługuje się dziecko lub uczeń)

.....
.....
.....
.....
.....

W przypadku wydania nowego orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych należy wskazać okoliczności, które Zespół Orzekający uznał za istotne dla rozstrzygnięcia oraz wyjaśnić powody, na podstawie których stwierdzono potrzebę wydania nowego orzeczenia⁴⁾:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Orzeczenie uchyla⁵⁾

1) orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zespołowych/ indywidualnych⁶⁾ nr ..... z dnia ..... wydane przez

.....

2) orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nr ..... z dnia ..... wydane przez

.....

---

⁴⁾ Wypełnia się w przypadkach, o których mowa w § 18 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia .....w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. ...).

⁵⁾ Wypełnić właściwe.

⁶⁾ Niepotrzebne skreślić.

Od niniejszego orzeczenia rodzicom dziecka lub ucznia przysługuje odwołanie do Kuratora Oświaty w ..... za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

3 egzemplarze otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

WZÓR

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejsowość, data)

ORZECZENIE NR .....
o braku potrzeby kształcenia specjalnego

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i poz. 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający .....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego

.....
.....
.....
.....
.....

orzeka o braku potrzeby kształcenia specjalnego

.....
(imię/imiiona i nazwisko dziecka lub ucznia)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka lub ucznia)

.....
(numer PESEL dziecka lub ucznia, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka lub ucznia)

.....
(nazwa i adres odpowiednio przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub ośrodka, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, a w przypadku ucznia – także oznaczenie oddziału w szkole oraz nazwa zawodu¹⁾)

.....
(imiiona i nazwiska rodziców²⁾ oraz adres ich zamieszkania)

¹⁾ Nazwę zawodu wpisuje się wyłącznie w przypadku ucznia uczęszczającego do szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe.

²⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

Uzasadnienie

Zespół Orzekający wskazuje okoliczności, które uznał za istotne dla rozstrzygnięcia, oraz wyjaśnia powody, na podstawie których nie stwierdza potrzeby kształcenia specjalnego:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Od orzeczenia przysługuje rodzicom dziecka lub ucznia odwołanie do Kuratora Oświaty w .....
za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.**

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

1 egzemplarz otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

WZÓR

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejscowość, data)

ORZECZENIE NR .....
o braku potrzeby indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania
przedszkolnego

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i poz. 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający.....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego

.....

.....

.....

.....

.....

orzeka o braku potrzeby indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania
przedszkolnego

.....
(imię/imiona i nazwisko dziecka)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka)

.....
(numer PESEL dziecka, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka)

.....
(nazwa i adres przedszkola, szkoły, w której zorganizowano oddział przedszkolny, lub innej formy wychowania przedszkolnego oraz oznaczenie oddziału, a w przypadku innej formie wychowania przedszkolnego – oznaczenie grupy)

.....
(imiona i nazwiska rodziców¹⁾ oraz adres ich zamieszkania)

---

¹⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

Uzasadnienie

Zespół Orzekający wskazuje okoliczności, które uznał za istotne dla rozstrzygnięcia, oraz wyjaśnia powody, na podstawie których nie stwierdził potrzeby indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Od orzeczenia przysługuje rodzicom dziecka odwołanie do Kuratora Oświaty w .....
za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.**

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

1 egzemplarz otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

WZÓR

.....
(pieczęć poradni)

(miejsowość, data)

ORZECZENIE NR .....
o braku potrzeby indywidualnego nauczania

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i poz. 949)

na wniosek.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający .....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego
.....
.....
.....
.....
.....

orzeka o braku potrzeby indywidualnego nauczania

.....
(imię/imiona i nazwisko ucznia)

.....
(data i miejsce urodzenia ucznia)

.....
(numer PESEL ucznia, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania ucznia)

.....
(nazwa i adres szkoły oraz oznaczenie oddziału w szkole, nazwa zawodu¹⁾)

.....
(imiona i nazwiska rodziców²⁾ oraz adres ich zamieszkania)

.....
¹⁾ Nazwę zawodu wpisuje się wyłącznie w przypadku ucznia uczęszczającego do szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe.
²⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

Uzasadnienie

Zespół Orzekający wskazuje okoliczności, które uznał za istotne dla rozstrzygnięcia oraz wyjaśnia powody, na podstawie których nie stwierdził potrzeby indywidualnego nauczania:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Od orzeczenia przysługuje rodzicom ucznia odwołanie do Kuratora Oświaty w .....
za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.**

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

1 egzemplarz otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

W Z Ó R

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejscowość, data)

ORZECZENIE NR .....
o braku potrzeby zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i poz. 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający.....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego

.....
.....
.....
.....
.....

orzeka o braku potrzeby zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

.....
(imię/imiona i nazwisko dziecka lub ucznia)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka lub ucznia)

.....
(numer PESEL dziecka lub ucznia, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka lub ucznia)

.....
(nazwa i adres podmiotu organizującego zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze¹⁾)

.....
imiona i nazwiska rodziców²⁾ oraz adres ich zamieszkania)

¹⁾ W przypadku gdy dziecko nie uczęszcza na zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze należy wpisać „nie dotyczy”.

²⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

Uzasadnienie

Zespół Orzekający wskazuje okoliczności, które uznał za istotne dla rozstrzygnięcia oraz wyjaśnia powody, na podstawie których nie stwierdził potrzeby zajęć rewalidacyjno-wychowawczych:

.....
.....
.....
.....

Od orzeczenia przysługuje rodzicom dziecka lub ucznia odwołanie do Kuratora Oświaty w .....
za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

1 egzemplarz otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

WZÓR

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejsowość, data)

ORZECZENIE NR .....
o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i poz. 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający .....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego

.....

.....

.....

.....

.....

orzeka o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego nr .....

z dnia ..... wydanego przez Zespół Orzekający .....

.....
(nazwa i adres poradni)

dla .....
(imię/imiiona i nazwisko dziecka lub ucznia)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka lub ucznia)

.....
(numer PESEL dziecka lub ucznia, a w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka lub ucznia)

.....
(nazwa i adres przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub ośrodka, o którym mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, a w przypadku ucznia – także oznaczenie oddziału w szkole oraz nazwa zawodu¹⁾)

.....
(imiiona i nazwiska rodziców²⁾ oraz adres ich zamieszkania)

¹⁾ Nazwę zawodu wpisuje się wyłącznie w przypadku ucznia uczęszczającego do szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe.

²⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczęć zastępczą nad dzieckiem.

Uzasadnienie

Zespół Orzekający wskazuje okoliczności, które uznał za istotne dla rozstrzygnięcia, oraz wyjaśnia powody, na podstawie których stwierdził potrzebę utrzymania w mocy poprzednio wydanego orzeczenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Od orzeczenia przysługuje rodzicom dziecka lub ucznia odwołanie do Kuratora Oświaty w.....
za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.**

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

1 egzemplarz otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(miejsce zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

WZÓR

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejsowość, data)

ORZECZENIE NR .....
o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego
przygotowania przedszkolnego

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i poz. 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający .....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego
.....
.....
.....
.....
.....

orzeka o odmowie uchylecia orzeczenia o potrzebie indywidualnego obowiązkowego
rocznego przygotowania przedszkolnego nr ..... z dnia .....
wydanego przez Zespół Orzekający.....
(nazwa i adres poradni)

dla .....
(imię/imiiona i nazwisko dziecka)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka)

.....
(numer PESEL dziecka, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka)

.....
(nazwa i adres odpowiednio przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły podstawowej, w której zorganizowany jest oddział przedszkolny)

.....
(imiona i nazwiska rodziców¹⁾ oraz adres ich zamieszkania)

¹⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

Uzasadnienie

Zespół Orzekający wskazuje okoliczności, które uznał za istotne dla rozstrzygnięcia, oraz wyjaśnia powody, na podstawie których stwierdził potrzebę utrzymania w mocy poprzednio wydanego orzeczenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Od niniejszego orzeczenia przysługuje rodzicom dziecka odwołanie do Kuratora Oświaty w.....
za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.**

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

1 egzemplarz otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

WZÓR

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejsowość, data)

ORZECZENIE NR .....
o odmowie uchylenia orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i poz. 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający .....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego
.....
.....
.....
.....
.....

**orzeka o odmowie uchylenia orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania nr...
z dnia ..... wydanego przez Zespół Orzekający .....**
(nazwa i adres poradni)

.....
(imię/imiona i nazwisko ucznia)

.....
(data i miejsce urodzenia ucznia)

.....
(numer PESEL ucznia, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania ucznia)

.....
(nazwa i adres szkoły, oznaczenie oddziału w szkole, nazwa zawodu¹⁾)

.....
(imiona i nazwiska rodziców²⁾ oraz adres ich zamieszkania)

¹⁾ Nazwę zawodu wpisuje się wyłącznie w przypadku ucznia uczęszczającego do szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe.

²⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

Uzasadnienie

Zespół Orzekający wskazuje okoliczności, które uznał za istotne dla rozstrzygnięcia, oraz wyjaśnia powody, na podstawie których stwierdził potrzebę utrzymania w mocy poprzednio wydanego orzeczenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Od niniejszego orzeczenia przysługuje rodzicom ucznia odwołanie do Kuratora Oświaty
w.....
za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od
dnia jego doręczenia.**

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

1 egzemplarz otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

WZÓR

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejsowość, data)

ORZECZENIE NR .....

o odmowie uchylenia orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i poz. 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający .....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego

.....

.....

.....

.....

.....

**orzeka o odmowie uchylenia orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych zespołowych/indywidualnych¹⁾ nr ..... z dnia .....
wydanego przez Zespół Orzekający .....
(nazwa i adres poradni)**

dla .....
(imię/imiiona i nazwisko dziecka lub ucznia)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka lub ucznia)

.....
(numer PESEL dziecka lub ucznia, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka lub ucznia)

.....
(nazwa i adres podmiotu organizującego zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze²⁾)

.....
(imiiona i nazwiska rodziców³⁾ oraz adres ich zamieszkania)

¹⁾ Niepotrzebne skreślić.

²⁾ W przypadku gdy dziecko nie uczęszcza na zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze należy wpisać „nie dotyczy”.

³⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

Uzasadnienie

Zespół Orzekający wskazuje okoliczności, które uznał za istotne dla rozstrzygnięcia, oraz wyjaśnia powody, na podstawie których stwierdził potrzebę utrzymania w mocy poprzednio wydanego orzeczenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Od niniejszego orzeczenia przysługuje rodzicom dziecka lub ucznia odwołanie do Kuratora Oświaty w.....
za pośrednictwem Zespołu Orzekającego, który wydał orzeczenie, w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.**

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

1 egzemplarz otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

W Z Ó R

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejscowość, data)

OPINIA NR .....

o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający.....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego

.....
.....
.....
.....
.....

stwierdza potrzebę wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

.....
(imię/imiona i nazwisko dziecka)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka)

.....
(numer PESEL dziecka, a w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka)

.....
(nazwa i adres odpowiednio przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny lub ośrodka)

.....
(imiona i nazwiska rodziców¹⁾ oraz adres ich zamieszkania)

na okres²⁾ .....
ze względu na wykrytą niepełnosprawność.

¹⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

²⁾ Opinia może być wydana od chwili wykrycia niepełnosprawności dziecka do rozpoczęcia nauki w szkole.

Diagnoza

Zespół Orzekający przedstawia diagnozę poziomu funkcjonowania dziecka, w tym informację o potencjale rozwojowym i mocnych stronach dziecka oraz występujących w środowisku barierach i ograniczeniach utrudniających jego funkcjonowanie:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zalecenia

Zespół Orzekający zaleca:

1) (zalecane warunki i formy wsparcia umożliwiające realizację indywidualnych potrzeb rozwojowych dziecka, z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych oraz potencjału rozwojowego dziecka, w tym sprzyjające wzmocnieniu jego aktywności i uczestnictwa, wraz z uzasadnieniem)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) należy określić zalecane cele rozwojowe i terapeutyczne do realizacji podczas zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz w ramach pomocy i wsparcia udzielanych dziecku i rodzinie, w szczególności pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wraz ze wskazaniem form tej pomocy)

.....

.....

.....

.....

.....

3) (należy określić proponowane sposoby oceny efektów działań podjętych w celu realizacji zaleceń, wraz z uzasadnieniem)

.....

.....

.....

.....

.....

W przypadku wydania nowej opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka należy wskazać przyczyny, które Zespół Orzekający uznał za istotne dla rozstrzygnięcia oraz wyjaśnić powody, na podstawie których stwierdzono potrzebę wydania nowej opinii¹⁾:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Dodatkowe informacje

(w zależności od potrzeb podaje się dodatkowe istotne informacje o dziecku, w szczególności o alternatywnej metodzie komunikacji, którą posługuje się dziecko)

.....
.....
.....
.....
.....

Opinia uchyla opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka
nr ..... **z dnia .....** **wydaną**
przez .....

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

3 egzemplarze otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)

---

¹⁾ Wypełnia się w przypadkach, o których mowa w § 23 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia ..... w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. poz. ...).

W Z Ó R

.....
(pieczęć poradni)

.....
(miejscowość, data)

OPINIA NR .....
o braku potrzeby wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

Działając na podstawie art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i poz. 949)

na wniosek .....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Zespół Orzekający.....
(nazwa i adres poradni)

w składzie:

..... – Przewodniczący Zespołu Orzekającego

.....

.....

.....

.....

.....

orzeka o braku potrzeby wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

.....
(imię/imiona i nazwisko dziecka)

.....
(data i miejsce urodzenia dziecka)

.....
(numer PESEL dziecka, a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość)

.....
(adres zamieszkania dziecka)

.....
(nazwa i adres podmiotu organizującego zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka¹⁾)

.....
imiona i nazwiska rodziców²⁾ oraz adres ich zamieszkania)

¹⁾ W przypadku gdy dziecko nie uczęszcza na zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju należy wpisać „nie dotyczy”.

²⁾ Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe przez rodziców należy rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczęć zastępczą nad dzieckiem.

Uzasadnienie

Zespół Orzekający wskazuje okoliczności, które uznał za istotne dla rozstrzygnięcia oraz wyjaśnia powody, na podstawie których nie stwierdził potrzeby wczesnego wspomagania rozwoju dziecka:

.....
.....
.....
.....

.....
(podpis przewodniczącego zespołu orzekającego)

1 egzemplarz otrzymuje:

Wnioskodawca

.....
(imię i nazwisko)

.....
(adres zamieszkania albo adres do korespondencji
– jeżeli jest inny niż adres zamieszkania)